

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXVIII | NÚM. 2029
2,90 € | 12 AGOST 2018

**Entrevista en exclusiva als monjos Hilari Raguer i Pius-Ramon
Tragan amb motiu dels seus 90 anys**

EN PRIMER PLA (P. 3, 8-13)

Història viva de Montserrat

Òscar Bardají

Menjar sa a l'estiu

P. 38-39

Escarré 50 anys després

Enguany fa cinquanta anys de la mort de l'abat de Montserrat Aureli Maria Escarré, que finà a la Clínica Plató de Barcelona el 21 d'octubre del 1968 als seixanta anys.

Francesc Escarré i Jané havia ingressat al monestir el 1923 i fou ordenat de prevere deu anys després. El 19 de juliol del 1936, arran de l'esclat de la Guerra Civil —que havia de delmar dolorosament la seva comunitat—, passà a Itàlia gràcies a la protecció de la Generalitat. El 1938 anà a Saragossa i el gener de l'any següent, avançant-se amb enginy i rapidesa a les tropes de Burgos, va retornar amb uns pocs monjos a Montserrat i va evitar la intervenció d'un comissari polític que hi hauria introduït una comunitat forana. Elegit abat el 1946, impulsà la restauració física i espiritual del monestir i el santuari, i amb visió de futur envià monjos a formar-se fora. Acollint la iniciativa del P. Adalbert Franquesa impulsà l'entronització de la Mare de Déu de Montserrat (1947). Les Festes que se celebraren en aquesta avinentesa impulsaren la reconciliació i la reafirmació de la identitat catalana.

En unes declaracions enregistrades als seus darrers temps, l'abat Escarré manifestava la seva sintonia amb Joan XXIII i amb Pau VI, apostava pel diàleg amb els no creients i assegurava: «El segle vi

intensament l'Església amb un coneixement més complet que el que podem tenir nosaltres, religiosos i sacerdots. Són perfectes cristians. Són homes madurs. Potser Déu ha permès que no tinguem gaire vocacions per anar al segle, que també ha de governar l'Església.»

En aquest número de *Catalunya Cristiana*, dos monjos que hi estigueren molt a prop, el pare Pius Tragan i el pare Hilari Ragner, revelen dimensions inèdites de la vida d'aquest polèmic prelat, com ara els veritables motius que el portaren a l'exili o les seves darreres paraules.

A la seva làpida es llegeix: «Aureli M. Escarré. Abat restaurador de Montserrat, servent fidel fins a morir de l'Església i de Catalunya.»

Contingut

03	Editorial
05	La setmana
06	Opinió
08	En primer pla
14	Opinió
17	Vida eclesial
24	Doble perspectiva
26	Rutes espirituals
29	Cultura
30	La veu dels Pastors
32	Bíblia
34	Litúrgia
36	Espai lectors
38	Societat
40	Cultura
46	Agenda
47	Des del carrer

Germandat de la Mare de Déu de la Mercè

PÀGINA 20

36
Joan XXIII

41
Forats negres

La pena de mort, inadmissible

PÀGINA 18

Rut, un relat de fe i humanitat

PÀGINA 22

47
Josep M. Colón

La setmana en tuits

SERGI D'ASSÍS @sergidassis
Monjo de Montserrat

Preocupat per la vulneració dels drets humans a Nicaragua, i agraït pel compromís valent de l'Església amb el poble

ALBERTO QUATTRUCCI @Alberto4ucci

Comunitat de Sant'Egidio
Sant'Egidio s'uneix el dolor de l'Església copta per l'assassinat del bisbe Epiphanius, home d'oració i de diàleg

HELENA MALENO @HelenaMaleno
Defensora dels drets humans

Absolutament necessari que les institucions públiques desmentixin les falsedats sobre la migració. #StopRumores #TenemosQueDecirlo #FronteraSur

THOMAS ROSICA @FatherRosica
Pare basilià

«La sang dels màrtirs és la llavor de l'Església.» Avui preguem al P. Jacques Hamel en el 2n aniversari del seu martiri per la fe. Va ser brutalment assassinat mentre celebrava missa a l'església de Saint Étienne-du-Rouvray, a França, fa dos anys, el 26 de juliol de 2016.

Zoom

EDUARD BRUFAU

És ben coneguda l'afició del papa Francesc pel futbol. Per aquesta raó el Pontífex va rebre amb il·lusió el regal d'una samarreta del jugador blaugrana Andrés Iniesta amb una dedicatòria personal. El present li va lliurar Anna Vives, dissenyadora catalana amb síndrome de Down que ha dissenyat elements de l'uniforme del Barça i altres equips de futbol.

Freqüències

RàdioEstel

108.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Ansoa, Alt Penedès, Selva i Manresa

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Sobronès, Berguedà, Segarra, Anoya, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garriguas, Priorat, Ribera d'Ebre i Camplí

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Osona i Selva

90.1 FM

Tertosa: Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

95.8 FM

El Garbí: Garbí i Baix Penedès

98.4 FM

Vic: Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Segarra: Urgell - Terres de Foent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noya i Segarra

106.9 FM

Era Val d'Ànson

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

19 d'agost del 1992:

Mor a Buenos Aires Giuseppe Mario Pantaleo, sacerdot conegut com el pare Mario, promotor d'una obra social extensa en defensa dels humils.

J. M. ALIMBAU ARGILA

Medalla de plata de l'Institut de Teologia
Espiritual de Barcelona

WILLIAM JAMES:
«Els homes acostumen
a col·locar el límit
de la seva activitat
per sota de les seves
possibilitats»

PENSANT-HO MILLOR

Un jove africà salva un nen a París

Fa unes setmanes totes les televisions d'arreu del món van emetre unes imatges d'un jove africà de 22 anys, Mamoudou Gassama, un immigrant negre de Mali, a París. Va escalar per la façana de l'edifici fins al quart pis.

Ho va fer molt de pressa, com si fos un home aranya. Va arribar en 36 segons on era el nen, d'uns 2-3 anys, agafat, penjat per la part exterior de la barana del balcó que abocava cap al buit del carrer i que estava a punt de caure sobre l'asfalt.

Hi havia persones que miraven expectants i angoixades. El jove immigrant va agafar el nen pel braç, el va aixecar i el va deixar a l'interior del balcó. Se'l va anomenar Àngel de la guarda. Havia salvat la vida d'un nen i tornava la felicitat a uns pares, familiars i amics. No oblidem que «Àngel» vol dir «enviat».

Va actuar com un home d'idees essencials, bàsiques i, com va escriure William James, un dels pares de la psicologia als Estats Units: «Els homes acostumen a col·locar el límit de la seva activitat per sota de les seves possibilitats.»

El gran francès P. Charles de Foucauld afirmava: «Posar en cadascun dels meus actes el mateix amor que posaria en anar camí del martiri.»

El president francès Macron, que va estudiar amb els jesuïtes, li va imposar la Medalla de la Valentia, li va atorgar la nacionalitat francesa i li va oferir un lloc de feina al cos de bombers de París.

Hi ha un pensament d'un gran mestre espiritual, coneixedor de l'home i la seva psicologia, el P. Raoul Plus, s.j. (†1958), que va escriure més de quaranta llibres per ajudar-nos a entendre l'amor de Déu i l'amor al proïsme. Deia: «No hi ha res que atregui menys que els semigenerosos.»

El gran pare Sertillanges afirmava: «L'acció està feta perquè ens hi il·lusionem abans de realitzar-la.»

UN NOU LLINDAR

La fe, ànima del compromís

**SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA**
Bisbe de Mallorca

L'experiència diària ens fa adonar de la dificultat d'assumir compromisos de llarga durada, i la dificultat encara és més gran quan es tracta de compromisos per a tota la vida. També presenciem la feble, poca o nul·la resistència pel que fa als compromisos puntuals, fins al punt de fer-se enrere i renunciar a la paraula donada o a la promesa contreta. Passa el mateix quan en qualsevol moment de la vida apareixen dificultats aparentment invencibles i s'arriba al punt de dir: «Ja no puc més!» Què ha passat? Pot haver-hi moltes respostes, però hi ha un denominador comú que ens fa mirar la persona i dir: probablement no tenia prou força interior per enfrontar-se amb la realitat o no disposava d'aquella valentia i confiança que calen per superar qualsevol obstacle.

Fem una llarga relació de situacions que coneixem o que, potser, fins i tot vivim. Repassem els moments de desànim, de renúncia a opcions assumides o d'aturades per cansament. Centrem-nos en el nostre compromís baptismal, avaluant la manera com vivim la nostra fe i l'esforç que hi posem, en la nostra forma d'avançar com a seguidors de Jesús, en la consciència de pertànyer a la comunitat

No deixem d'acudir
a la Paraula de Deu,
no deixem
d'aprofundir-hi
personalment
i en grup

cristiana i ser enviats a anunciar-ho amb la claredat de les nostres paraules i el testimoni senzill i humil de la nostra vida.

En el fons, potser hi ha qui passa per una crisi de fidelitat que necessita ser tractada amb delicadesa i que situa la persona enmig d'un mar d'opcions i interrogants. Hi ha qui fins i tot cerca resposta al sentit de l'existència i al misteri que l'envolta. On podem trobar, doncs, aquesta resposta? Qui pot oferir una proposta de confiança? No deixem d'acudir a la Paraula de Deu, no deixem d'aprofundir-hi personalment i en grup, una actitud que per ella mateixa ja manifesta una recerca sincera per trobar la veritat, sempre en ambient de pregària i de compartir amb els altres. Sabem que Jesús és el Camí, la Veritat i la Vida, l'aliment que necessitam i que a l'Eucaristia se'ns dona; ho ha dit ell mateix. Fem-li confiança i no tinguem por!

Dos monjos en «laus perennis»

**Els pares Hilari Raguer i Pius-Ramon
Tragan fan 90 anys**

Els pares Hilari Raguer i Pius-Ramon Tragan a la Biblioteca de Montserrat.

HILARI RAGUER

«Em vaig fer monjo després d'un ensurt: l'any 1951 em van detenir i em podia veure davant d'un procés sumaríssim»

PIUS-RAMON TRAGAN

«Van acusar l'abat Escarré de deixar que massa gent anéssim a estudiar a fora, sobretot perquè tornàvem amb un seguit "d'inquietuds"»

El pare Pius-Ramon Tragan tenia 19 anys quan va entrar a Montserrat. Era l'any 1947, data de les Festes de l'Entronització de la Mare de Déu de Montserrat, considerades el primer moviment de reconciliació cívica a Catalunya després de la Guerra Civil. El pare Hilari Raguer ingressaria a Montserrat una mica més tard, el 1954. Tenia 25 anys i havia patit en pròpia pell la repressió franquista. Aquest agost tots dos fan 90 anys (el P. Hilari l'11 d'agost, el P. Pius, el 20).

Per què van decidir entrar a Montserrat?

Pius-Ramon Tragan. El pare havia lluitat amb el bàndol republicà i, un cop acabada la Guerra Civil, va passar dos anys en un camp de concentració. Posteriorment va venir la Segona Guerra Mundial. Per tant, vaig viure la infància i la joventut enmig d'un clima terrible d'odi i de violència que em va portar a anhelar una dimensió de pau i de relació amb el transcendent. Al mateix temps, vivia a Esparreguera, i aleshores no s'hi podien fer estudis secundaris. Així doncs, vaig entrar a treballar a la impremta del monestir de Montserrat alhora que hi estudiava. Vaig passar d'un passat tràgic a un present pacífic, bo i obert.

Hilari Raguer. Em vaig fer monjo després d'un ensurt. Jo era d'una família cristiana i sempre m'havia interessat la religió. La idea de consagrar-me a Déu sempre anava i venia. Alhora, tenia contacte amb Montserrat perquè formava part del Grup Torras i Bages d'universitaris antifranquistes. L'any 1951 vaig ser detingut perquè em van trobar un manifest independentista. De cop i volta em podia veure davant d'un procés sumaríssim que es podia resoldre en 48 hores amb el meu afusellament. Moltes vegades li havia dit a Déu sobre la meua eventual vocació: «Si ho vols, digues-m'ho més clar.» No podia imaginar-me que parlés més clar... Vaig entrar a Montserrat sense saber res de la vida monàstica, però un cop a dins em va entusiasmar l'espiritualitat que s'hi vivia des del punt de vista litúrgic, bíblic i, en definitiva, benedictí. I aquí continuo.

Quina recorden com la principal dificultat dels inicis?

P-R.T. En aquella època no podíem tenir contacte amb la família. De fet, es van morir els avis, amb qui sempre havia conviscut, i no vaig poder anar a l'enterrament. També recordo l'estricta silenci. Jo havia vist juniors agenollats al corredor

del Capítol per haver parlat amb un company. Un altre aspecte era el menjar, que era molt escàs. Durant la postguerra, al matí només menjàvem una llesca de pa amb cafè, i més tard ja teníem una gana que no ens aguantàvem. Algunes visites de l'abat Aureli M. Escarré a Madrid eren per demanar un augment de queviures.

H.R. Jo em trobava bé a Montserrat, però veia l'ambient del clergat desconnectat del món exterior. L'abat Aureli M. Escarré va dir que d'ençà que jo havia entrat a Montserrat havia canviat l'ambient dels joves perquè plantejava qüestions socials. De fet, abans d'entrar al monestir havia treballat de passant amb un advocat laboralista. Ara bé, a Montserrat em vaig poder endinsar de ple en l'estudi de la religió, pel qual tant interès havia tingut sempre. Totes les assignatures m'agradaven i m'hi abocava. Jo em volia dedicar a la Sagrada Escriptura, però l'abat Escarré em va dir que anés a la Sorbona de París a estudiar Ciències Polítiques. Aleshores gairebé vaig fregar la desobediència, però vaig obeir. Posteriorment, durant el curs 1978-1979, vaig poder estudiar Sagrada Escriptura al Pontifici Ateneu de Sant Anselm de Roma, quan el P. Tragan n'era degà de Teologia.

Quins són els monjos de Montserrat que han configurat les seves trajectòries?

P-R.T. La persona que em va configurar i em va orientar va ser el pare Guiu Camps, aleshores prefecte dels joves, que em va obligar a fer Sagrada Escriptura (jo volia fer Filosofia). També em va ajudar l'abat Aureli M. Escarré. Jo era el seu secretari segon i quan se'n va anar cap a l'exili al monestir de Viboldone (Llombardia) m'hauria pogut demanar que em quedés amb ell, si bé en canvi va dir-me que continués estudiant. Així mateix, quan molts dels meus companys van marxar a Sant Miquel de Cuixà, jo me'n vaig anar a estudiar a Jerusalem, on vaig descobrir l'Escola Bíblica. Passats tres anys, període en què vaig viure la guerra dels Sis Dies, vaig estudiar a la Facultat de Teologia catòlica de la Universitat d'Estrasburg. Vaig fer la tesi amb el professor Joseph Schmitt, que em va obrir el camí a l'ensenyament universitari. Primer vaig ser professor assistent

HILARI RAGUER

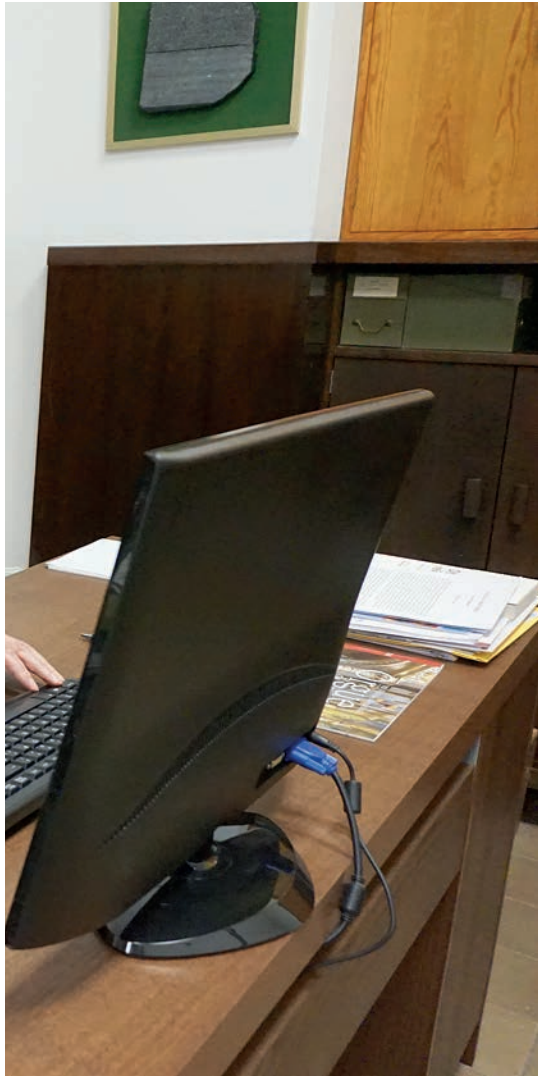
«Considero Colòmbia com la meva Terra Santa, perquè hi he tingut les experiències humanes i religioses més fortes»

PIUS-RAMON TRAGAN

«El patiment més gran va ser la il·lusió i el posterior desengany d'aquells joves que volíem canviar l'estructura monàstica»

a Estrasburg i després vaig anar al Pontifici Ateneu de Sant Anselm de Roma, on vaig passar-hi 25 anys, primer com a professor i després com a degà i rector.

H.R. Quiem va marcar més va ser l'abat Aureli M. Escarré. Malgrat les discrepàncies polítiques, conservaré sempre normes, idees i consells sobre la vida monàstica, als quals voldria mantenir-me sempre fidel. També em va marcar el pare Guiu Camps com a professor de Sagrada Escriptura i referent de vida monàstica. I el pare Alexandre Olivar, que ara és a la infermeria a punt de fer 100 anys. El vaig tenir de professor d'Història de l'Església antiga, de Patristica i de Litúrgia, però era d'aquests savis que acabava parlant de tot. De fet, durant més de vint anys hem fet les vacances plegats en una masia del Pallars. Com a experiència personal m'han marcat les dues ocasions en què vaig estar al monestir colombià d'Envigado, fundació de Montserrat. Tant és així, que pel jubileu dels 50 anys de professió monàstica, en què és ha-

bitual fer un viatge pietós, li vaig demanar a l'abat Josep M. Soler d'anar a Colòmbia, que considero la meua Terra Santa, perquè hi he tingut les experiències humanes i religioses més fortes de la meua vida.

Montserrat continua sent un pol cultural de primer ordre?

P-R.T. Comparant el Montserrat de quan vaig entrar amb l'actual, crec que aquesta dimensió d'obertura i de cultura era molt més forta aleshores. La comunitat ha perdut membres que eren puntals des del punt de vista cultural i, ahora, no hi ha el mateix nombre de vocacions que hi havia abans. Pensar que es pot mantenir un nivell de cultura com el que hi havia trenta anys enrere resulta una mica difícil de preveure, encara que els superiors del moment present fan tant com poden. Ara bé, la casa té tots els mitjans perquè si algú vol estudiar pugui fer-ho: una bona biblioteca i la possibilitat d'estudiar a fora, almenys a Roma. En la nostra època hi havia monjos que estudiaven a Roma, París, Anglaterra, Alemanya, Jerusalem... De fet, van acusar l'abat Escarré de deixar que massa gent anéssim a estudiar a fora, sobretot perquè tornàvem amb un seguit d'inquietuds i amb una altra mentalitat. I dintre de l'Església les mentalitats noves no s'accepten fàcilment. Actualment no és època d'inquietuds.

H.R. Quan vaig entrar-hi, Montserrat era un illot de catalanitat, malgrat la dictadura franquista. La força venia en part pel nombre. El 1954 hi havia 140 monjos i 80 sacerdots. Però Montserrat és

també un símbol i és un emblema de Catalunya, i és factor d'integració. La força d'una comunitat tan nombrosa i amb una tradició cultural tan important va fer por al govern. En un moment donat, Manuel Fraga, ministre d'Informació, va voler prohibir *Serra d'Or*, però es va haver de fer enrere quan es va assabentar que totes les facultats de Filologia Romànica d'arreu del món hi estaven subscrietes perquè era l'única revista de cultura catalana. Una evolució important és que ara, com moltes congregacions religioses, hem de recórrer als seglars per a determinades activitats pastorals. És l'exemple d'una revista amb tanta tradició com *Qüestions de Vida Cristiana*, que s'ha confiat a Francesc Torralba. És important, doncs, canalitzar seglars destacats cap a l'orientació montserratina.

L'exili de l'abat Escarré, del qual vostès van ser testimonis privilegiats, va estar només motivat per raons polítiques?

P-R.T. L'enfrontament de l'abat Aureli M. Escarré va començar amb una homilia contra el governador civil de Barcelona, Acedo Colunga, el 1959, i va culminar amb les declaracions a *Le Monde* el 1963. Però, d'altra banda, dins de Montserrat un grup de monjos que havíem vingut de l'estranger amb inquietuds vam portar una altra visió de la vida monàstica, no tan autoritària. Per entendre l'abat Escarré cal tenir en compte que a partir del 1936 va estar influït per les abadies de Maredsous i Maria Laach (de Bèlgica i Alemanya, respectivament), molt autoritàries. Quan el vi-

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

Pius-Ramon Tragan és director de l'«Escriptorium Biblicum et Orientale» de l'abadia de Montserrat.

HILARI RAGUER

«Quan li va fallar el terreny segur del monestir és quan l'abat Escarré va intensificar el vessant catalanista i antifranquista»

PIUS-RAMON TRAGAN

«La nostra formació no arriba al nivell dels científics alemanys o nord-americans, que disposen de molts més mitjans»

sitador de la congregació Subiaco el 1964 va constatar que la majoria de la comunitat no estàvem a favor de l'actitud de l'abat Escarré, se li va recomanar que sortís d'Espanya. Jo era amb ell a Roma quan el P. Celestí Cusi, president de la congregació de Subiaco, li va comunicar que havia de deixar el monestir. Va ser l'Església la que va donar el cop final, i no l'Estat espanyol.

H.R. No va sortir de Montserrat per raons polítiques. Quan vaig tornar a Montserrat després de la meva primera estada a Colòmbia, l'enfrontament a la comunitat estava en plena ebullició. Un monjo que després aniria a Sant Miquel de Cuixà em va definir molt bé la situació: «Durant anys hem viscut una situació contradictòria: d'una banda tenim un monestir innovador, renovador, antifranquista; i en contrast amb aquesta gran obertura, molt rígid i autoritari.» Recordo el dia que l'abat Escarré va anunciar a la comunitat la seva renúncia dient que «no havia pogut dominar els joves». Els joves érem nosaltres. Quan li va fallar el terreny segur del monestir és quan va intensificar el vessant catalanista i antifranquista. També és veritat que hi havia monjos que li demanaven que es pronunciés en contra del franquisme, començant pel P. Maur Boix, el seu secretari fi-

del. De fet, els grans discursos de l'abat Escarré eren del pare Maur.

Qui va escriure realment les declaracions a *Le Monde*?

H.R. L'abat Escarré va comunicar a Josep Benet i Albert Manent que estava disposat a fer unes declaracions. El pare Marc Taxonera explicava que Benet i Manent s'esperaven a fora quan van veure sortir el periodista José Antonio Novais amb les mans al cap pel nivell d'atac furibund d'Escarré. Posteriorment, Benet, Manent i Novais van suavitzar les declaracions.

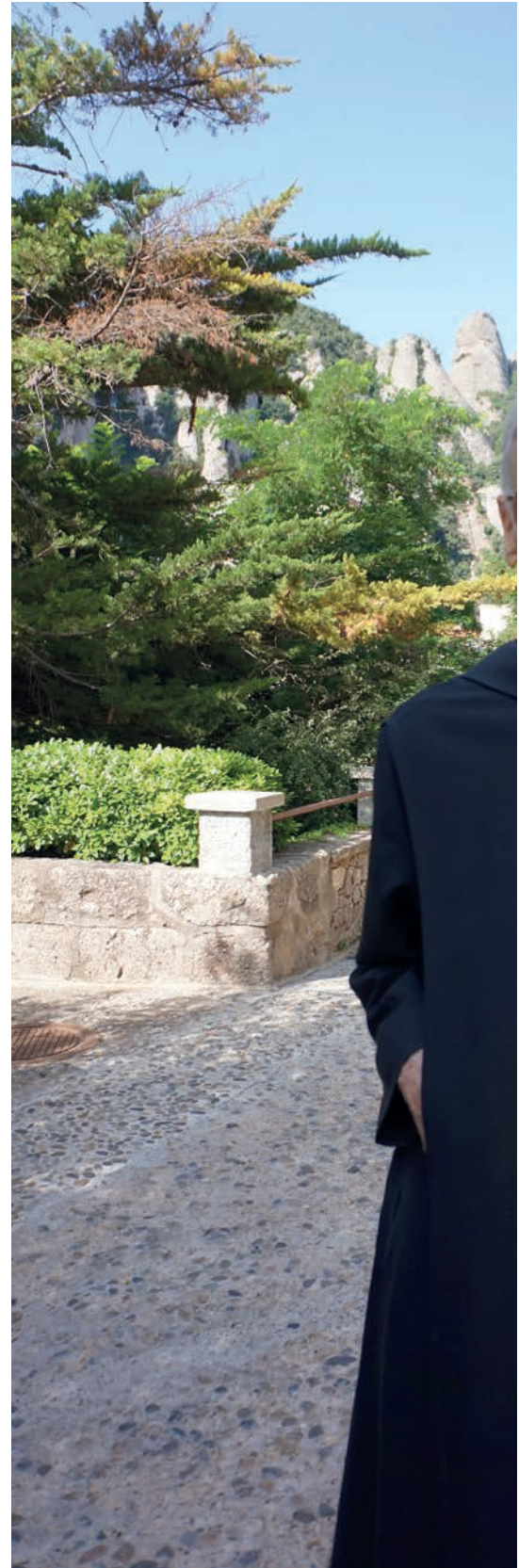
La comunitat de Montserrat ha travessat diferents crisis, algunes fins i tot de més recents, però va ser aquesta que ara comentaven la que els va fer patir més?

P-R.T. El patiment més gran va ser la il·lusió i el posterior desengany d'aquell grup de joves que volíem canviar l'estructura monàstica per fer-la més democràtica, oberta i atenta a l'activitat de cada persona. Malauradament, es va acabar imposant la tradició antiga, però no a través de l'abat Escarré sinó dels seus successors. Un exemple concret el vaig patir jo. Després dels tres anys a Jerusalem, vaig escriure a l'abat del moment, P. Cassià M. Just, el 1967, per demanar-li de prosseguir amb els estudis. Em va dir que no, que havia de tornar a casa. Des de Sant Miquel de Cuixà, però, el prior, el pare Oleguer M. Porcel, em va permetre de continuar-los. Per això, vaig anar a estudiar a Estrasburg. Em vaig guanyar la vida fundant una escola per als fills de la colònia espanyola a Estrasburg, que era molt nombrosa.

Ho vaig fer amb el suport de l'ambaixada, que em va voler condecorar amb la Medalla a l'Orde del Mèrit Civil. Els vaig dir que no. Després em van proposar la de l'Orde d'Alfons X el Savi. Aquesta sí que la vaig acceptar, perquè no feia mal a ningú...

H.R. La crisi que més em va fer patir va ser aquesta arran del problema de l'abat Escarré, per l'afecció i devoció que jo li tenia personalment i perquè va provocar el distanciament d'uns monjos que m'estimava i m'estimo molt. Tinc un record fabulós del clericat, de l'ambient d'estudis, de fraternitat i espiritual.

Malgrat els 90 anys, vostès conti-

Raguer, al jardí del monestir, continua amb la seva tasca de divulgació bíblica i de recerca històrica.

nuen estudiant i treballant. Com és el dia a dia?

P-R.T. Des que amb 69 anys vaig tornar de Roma, m'he dedicat a l'*Scriptorium Biblicum et Orientale*, organitzant el llegat del pare Bonaventura Ubach i fent-lo visitable. Després de la mort del P. Guiu Camps l'*Scriptorium Biblicum* havia quedat desert. A més, com que coneixia el Dr. Roca-Puig, que havia estat vicari a Esparreguera, va deixar-nos el seu llegat de papirs. M'he cuidat d'aquestes col·leccions arqueològiques, alhora que he continuat publicant i estudiant. A causa de la meua edat i del fet d'haver estat sempre malalt (vaig patir tuberculosi als 22 anys i em falta un pulmó), no faig la pregària de matines, però a laudes, nona, vespres i completes hi vaig sempre.

H.R. Em dedico a les dues branques en què m'he especialitzat: Bíblia i Història, en concret Història de l'Església en el període de la Guerra Civil. Quan l'any 1960 l'abat Escarré em va enviar a París a fer Ciències Polítiques, a l'hora de fer el doctorat vaig veure que era urgent donar a conèixer el paper real de l'Església espanyola i del Vaticà a la Guerra Civil. Això era l'any 60 i no he parat de fer-ho. Aviat sortirà publicat el volum què i últim quan m'han sortit documents nous que hi he d'incloure. Visc a la infermeria, participo a la missa conventual i procuro assistir a les diferents pregàries.

P-R.T. Entre ell i jo fem *laus perennis*. Jo vaig a nona i a completes. I dino al refetor. Raguer menja a la infermeria i va a matines, laudes, missa i vespres. De manera que entre tots dos ho cobrim tot.

Quina informació nova oferirà en aquest volum cinquè?

H.R. El més important de les meves recerques sobre l'Església i la Guerra Civil és que el Vaticà va mostrar gran reticència respecte del govern de Burgos: va tardar quasi dos anys a reconèixer-lo, i si ho va fer finalment va ser perquè estava guanyant la guerra. El Vaticà no va ser bel·licista, com Isidre Gomà i la quasi totalitat de l'episcopat espanyol. Polítics i historiadors de tots dos bàndols, per raons oposades, han sostingut que

el Vaticà es va adherir a la revolta des del principi. Així els insurrectes legitimaven el seu cop i els republicans justificaven la persecució religiosa dels primers mesos. Hi ha un telegrama personal de Mussolini al cap de l'aviació italiana en què li ordena fer bombardejos per «*terrorizzare le retrovie rosse et specie i centri urbani*». Van ser els terribles bombardeigs del març del 1938. La propaganda i els historiadors franquistes sostenen que eren objectius militars, però *L'Osservatore Romano* va condemnar-los i va dir que eren una matança inútil sense justificació militar.

A punt de fer els 90 anys, què pensen de cara a la mort i el llegat que deixaran?

P-R.T. Tinc la sensació d'haver viscut de la recerca d'altres i de no haver fet cap aportació personal i original. El meu esforç ha estat de comprendre l'estat actual de la recerca bíblica, sobretot germànica, i de presentar-la en una llengua llatina (italià, francès, català i castellà). En el fons, la nostra formació no arriba al nivell dels científics alemanys o nord-americans, que disposen de molts més mitjans. De cara a la mort tinc por, perquè no sé què passa després. El credo cristià presenta una visió molt estructurada, però l'han fet els homes, no és revelació de Déu. Al costat de la por de la mort hi ha el dubte, però és que la fe sempre porta com a llavor dins seu el dubte...

H.R. Quan el març de l'any 2013 vaig tenir un infart, em van dir que em moria. Aleshores vaig recordar una anècdota dels últims moments de l'abat Escarré, quan estava ingressat a la Clínica Plató. Un dels col·laboradors íntims li va preguntar si tenia por, i Escarré va contestar: «Por no, el que tinc és molta curiositat.» Jo em sento igual. Crec que el que vindrà després de la mort serà molt diferent del que he llegit i escrit. Per tant, el que sento és molta curiositat. Vaig entrar a Montserrat amb el desig de santificar-me, però després de l'infart vaig veure que estava com el primer dia. Per això vaig fer-me el propòsit d'aprofitar el temps. Han passat cinc anys i continuo sense avançar. També és veritat que només que Déu em concedeixi un instant ja n'hi haurà prou per compensar el que no he estat capaç de fer en tots aquests anys...

JOSEP NARCÍS PUJOL VILA

President de Junts, Sindicat de docents de Religió de Primària i Secundària de Catalunya

Com a president del Sindicat de docents de Religió de Catalunya, Junts, les paraules de la ministra d'Educació i Formació Professional, Isabel Cella, em preocupen i alhora em tranquil·litzen.

En primer lloc, és molt positiu que una ministra d'Educació digui que «l'educació és la prioritat més substantiva i central»; hi estem completament d'acord. No obstant això, l'anunci que ha comunicat que la religió no serà computable a efectes acadèmics ens deixa una mica perplexos.

És evident que l'assignatura de Religió catòlica confessional a les escoles pot trobar un encaix millor que el que té ara. La societat i el país han canviat molt des que es va signar el concordat amb la Santa Seu,

PUNT DE VISTA

El fet religiós, en valor

però degradant l'assignatura a *no computable* no se soluciona el problema, sinó que més aviat s'intenta posar un pedaç per acontentar una part de l'electorat.

Relacionades amb aquestes manifestacions, el conseller d'Ensenyament, Josep Bargalló, ha fet unes declaracions que no ens haurien de passar desapercebudes. Ha remarcat que «qualsevol proposta que millori l'actual sempre serà benvinguda» i, novament, estem plenament d'acord amb el que diu. Nosaltres apostem per una assignatura de Religió a les escoles que

Apostem per una assignatura de Religió a les escoles que abordi de manera seriosa i serena el fet religiós

abordi de manera seriosa i serena el fet religiós. Cal tenir en compte que la temàtica ha esdevingut de central importància en la nostra societat i no podem permetre que hi hagi alumnes que surtin de les aules essent analfabets religiosos.

La creació d'una assignatura de valors ètics és interessant, però no pot anar en detriment del coneixement de la cultura religiosa. El mateix conseller ha proposat substituir l'assignatura de Religió per una de més general sobre cultura de les religions «que abasti un coneixement de totes les creences i alhora abordi com han influït en l'art, la literatura o el cinema».

Estem totalment d'acord amb la proposta del conseller, sempre que sigui consensuada i pactada amb els diferents estaments religiosos implicats i, per descomptat, que es compti amb els docents de Religió, que tenen una formació excel·lent per impartir aquesta nova matèria.

LA SAL DE LA TERRA

«Que les dones callin» (1Co 14,33)

És cert que a la Bíblia hi trobem textos patriarcal i discriminadors de les dones que, si els traïem del seu context històric i cultural, encara avui es volen fer servir com a argument contra la igualtat d'oportunitats de la dona a l'Església. 1Co 14,33-35 és un d'aquests textos que es presten per al debat. Ha estat un focus d'estudi intens i d'infinat d'interpretacions en relació amb el rol que la dona ha de tenir a l'Església. En aquests dos versets sembla que se les mani estar callades, que no és adient que parlin i que si tenen qualsevol pregunta haurien de derivar-la als seus marits a casa. Això es contradiu amb 1Co 11,5, en què Pau afirma que les dones poden pregar i profetitzar; també amb Ga 3,28,

en què defensa el principi d'igualtat entre home i dona.

Pau abordava una situació molt específica i aconsellava els líders de l'església com l'havien de tractar. Es tractava de regular l'única classe de discurs esmentat directament en el text, a saber, fer preguntes. Pau mateix reconeix que una dona pot pregar i profetitzar a l'Església. Déu, a través dels dons de l'Esperit, els va garantir aquest dret i privilegi (1Co 11,5). Prohibir a les dones predicar, ensenyar o ocupar posicions de lideratge a l'Església és fer un mal ús d'aquest text, que correspon a unes mesures concretes per a una situació històrica específica.

Fer servir 1Co 14,34-35 per dir que la dona no hauria de desenvolupar

DOLORES JARA, CM

Doctora en Teologia Espiritual

lupar posicions de lideratge resulta totalment anacrònic. Si aquesta prohibició és interpretada de manera absoluta, les dones bàsicament desapareixerien de l'Església.

Ja al segle XVI Santa Teresa mostra també la seva disconformitat amb la interpretació que es fa d'aquest text. Amb la seva encertada interpretació deixa al descobert el fonamentalisme esbiaixat i la pobresa mental dels especialistes del moment.

Actualment les paraules del papa Francesc a l'audiència general del 15 d'abril del 2015 deixen clar que ha arribat el moment que la veu de la dona «tingui un pes real, una autoritat reconeguda, a la societat i a l'Església».

SABER ESCOLTAR

Som feliços perquè tot ens va bé?

En els dos articles anteriors he escrit sobre el fet que ens habituem a les coses bones i, llavors, deixem d'agrair-les. Per això em vaig endinsar en el fet de ser agraïts. Eren uns pensaments a propòsit d'una entrevista a la professora Rébecca Shankland, psicòloga de la Universitat de Grenoble Alps.

La investigadora respon a la pregunta de si és important el pensament positiu. Diu que això no li sembla prou i que no en fa ús en els seus estudis. Podria donar-se el cas que algú es tingui en poca estima i que, llavors, vagi repetint: «Soc bo, soc guapo, soc intel·ligent...» Arriba a la feina i no el saluda ningú, i s'enfonsa. «Hi ha massa diferència entre el que vol creure i la realitat

de la seva experiència.»

La professora declara amb raó: «No es tracta d'autoconvèncer-se que tot anirà bé perquè tot vagi bé, sinó de posar-hi els mitjans necessaris, de connectar amb els teus recursos i els esdeveniments que et van produir resultats positius.» Per aquesta raó s'ha de ser modest i «s'ha d'evitar creure que la felicitat apareix quan tot va bé des de tots els punts de vista, la qual cosa rarament passa en la realitat».

El periodista pregunta a la professora com es poden millorar les relacions familiars. La contesta és ràpida: «Estem massa atents al que no funciona, al que no fan bé els fills o la parella. Cal obrir espais per reconèixer i agrair, perquè el

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

fet de mostrar el que funciona bé afavoreix que hi hagi més comportaments d'aquesta mena.»

Sovint la gratitud serà només cortesia, fa el periodista. «Donar molt les gràcies sense estar connectat a l'emoció és contraproductiu, perquè els altres perceben que no ets sincer i en desconfien. Ser agraït és més complex del que sembla.»

Cal obrir espais per reconèixer i agrair, perquè el fet de mostrar el que funciona bé afavoreix aquesta mena de comportaments

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Vaig acabar l'aportació anterior insinuant la Gràcia Sacramental pròpia del matrimoni cristià i al·ludint a institucions que s'orientaven en aquest sentit. Em referia, evidentment, als Equips de Matrimonis, en altre temps nombrosos. Amb mètodes diferents, la més coneguda i estesa és la dels Matrimonis de la Mare de Déu, fundats per sacerdots intel·ligents, testimonis de bondat i una recta teologia. Vaig llegir que fa poc es van reunir a Fàtima en assemblea mundial. Estic segur, encara que no en tinc notícies, que no han tractat la violència de gènere, l'eutanàsia o l'avortament. La teologia matrimonial, com la de l'alliberament, penso que seria més encertat anomenar-la mística.

Torno a les nocions inicials. Sembla que hi ha persones que

A PROPÒSIT DE...

Delictes i sancions... Gràcia (3)

els preocupen molt els continguts intel·lectuals de la fe. Estudien i discuteixen sobre els encerts i les dificultats i es queden ben satisfets. Sovint sentim i llegim: «Soc creient, però no practicant», o «tinc fe, però no necessito cap Església». És la moda. Insistir exclusivament en els estudis teològics és un error. Penso que el mateix Abraham, el nostre Pare en la fe, si actualment hagués de passar un examen, no l'haurien admès per a la primera comunió.

Diem que la família és la cèl·lula elemental de l'Església o que és Església domèstica

La seva fe era, fonamentalment, vivència i fidelitat, que és el que costa, i per això va ser premiat.

Torno a la família. En diem, encertadament, que és la cèl·lula elemental de l'Església o que la família és Església domèstica, i no seré jo qui negui aquesta expressió. Ara bé, un ens unicel·lular és una etapa molt primitiva entre els éssers vius. Un d'exclusivament multicel·lular, també. Cal avançar cap als que integren teixits relacionats i influents entre ells.

En altres èpoques, per exemple en la dels meus pares, a més de la celebració sacramental i el res del rosari, es trobaven amb altres persones a les confrades o associacions, ja fos Acció Catòlica o Congregació Mariana. (Continuarà.)

SIGNES D'AVUI

L'Assumpció de Maria avui

No n'hi ha prou amb creure en l'Assumpció de Maria com a dogma de fe. Cal trobar-li el sentit que té per a la nostra vida. Quan el papa Pius XII va proclamar l'1 de novembre del 1950 que Maria va ser assumpta en cos i ànima al cel, què significa? Quin sentit té per als homes i les dones d'avui?

Feia ben poc que havia acabat la Segona Guerra Mundial. Milions de cadàvers a les trinxeres i als camps de batalla, als camps de concentració, a les càmeres de gas... Cossos destrossats. Cossos ferits. La proclamació del dogma tenia un sentit profètic i era un anunci explícit sobre la dignitat humana. L'antropologia cristiana defensa la unitat cos-ànima com a projecte i com a realitat. Dimensions integrades. La mort implicaria una separació

circumstancial i la resurrecció, la recuperació definitiva de la unitat originària.

Al llarg de la història s'ha donat més crèdit a les teories neoplatòniques que al missatge evangèlic. Una mirada negativa sobre el cos, sobre la dimensió material de la persona, quant de mal que ha fet a l'Església i als mateixos cristians! Menys Plató i més Jesús, que es va encarnar amb totes les conseqüències. Certs corrents orientalistes, que han penetrat molt als nostres

Menys Plató i més Jesús, que es va encarnar amb totes les conseqüències

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

ambients, promouen la reencarnació. Per tant, redueixen la persona a una ànima, que transmigra d'un cos a l'altre. Fins i tot certes visions transhumanistes apunten en aquesta direcció, i intenten reduir la persona a un contingut informàtic que es pot aplicar a diferents artefactes. La persona humana és la integració plena de cos i ànima. Denigrar el cos o encimbellar-lo com a valor màxim afavoreix la pèrdua de la integració. En la nostra societat conviu l'exaltació corporal amb un tracte vexatori inhumà: violacions, tràfic de persones, tràfic d'òrgans, esclavitud sexual i laboral, guerres, bombardejos, fam... Creure en l'Assumpció de Maria implica lluitar pel bé de les persones i per l'eliminació d'aquestes xacres socials que asporten la humanitat.

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Com cada estiu, tinc la sort —que agraeixo infinitament a Déu— de passar uns dies de retir o exercicis espirituals en un lloc apartat: un descans per al cos i, sobretot, per a l'ànima, que durant una setmana va rebent de Déu el do del silenci i de la Paraula. El silenci necessari per escoltar amb més profunditat la Paraula, en especial els evangelis, amb aquella escolta personal que ens fa únics i universals alhora. I és des d'aquesta universalitat de la Paraula que penso en els germans que he deixat a Barcelona i que tenen poques possibilitats d'una setmana com aquesta que Déu em regala.

I ha estat aquí entre aquestes muntanyes imponents d'Euskadi, semblants a les de Montserrat, i dins d'una basílica dedicada també a la Mare de Déu d'Arantzazu, que em

FINESTRA A LA VIDA

Experiències de l'estiu

sento lluny i a prop dels meus estimats amics que intenten sortir de la marginació a què els han portat diverses circumstàncies.

Gràcies a les tècniques modernes, avui he rebut una alegria i una lliçó: un grup de nois que estan fent un procés personal en un pis de reinserció acaben de viure una profunda experiència de fraternitat amb tres famílies —els pares i els seus fills infants i adolescents— que els han acollit a casa seva per passar-hi un dia d'excursió.

Així descriuen alguns el que han sentit: «Una allau de noms, d'abraçades que transmetien fraternitat, de mirades que expressaven tendresa i proximitat, va fer caure tots els meus murs de timidesa, d'aïllament i de prejudici... Em vaig sentir envoltat d'amics i vaig viure l'escalf i el

ple significat de la paraula *família*.»

«Sé que en el lliurament desinteressat al proïsme es troba una de les claus que obre l'*escape room* de la felicitat.» «És impressionant fins a quin punt l'entorn d'humanitat ens modela, ens fa ser qui som i com és de fàcil, si ens obrim al canvi, fer de nosaltres persones diferents. Vosaltres heu aconseguit fer-me millor persona. Aquest és el tresor que m'emporto d'aquesta jornada inoblidable.» I curiosament, de lluny estant, rebo també lliçons de vida dels més desfavorits.

Aquests dies d'exercicis espirituals són un descans per al cos i, sobretot, per a l'ànima

Vida eclesial

Aquesta setmana us informem de la nova redacció del Catecisme sobre la pena de mort, coneixem la Germandat de la Mare de Déu de la Mercè i Teresa Solà ens ofereix una nova anàlisi sobre el llibre de Rut

AICA
Ciutat del Vaticà

El Papa aprova una nova redacció de l'article del Catecisme sobre aquest tema

La pena de mort, «inadmissible»

«L'Església ensenya, a la llum de l'Evangeli, que “la pena de mort és inadmissible, perquè atempta contra la inviolabilitat i la dignitat de la persona”, i es compromet amb determinació a abolir-la arreu del món», es llegeix al text de la nova redacció de l'article 2.267 del Catecisme de l'Església catòlica, aprovat pel papa Francesc l'II de maig durant l'audiència concedida al prefecte de la Congregació per a la Doctrina de Fe, el cardenal Luis Francisco Ladaria, i donada a conèixer el 2 d'agost per l'Oficina de Premsa de la Santa Seu.

«Durant molt de temps el recurs a la pena de mort per part de l'autoritat legítima, després d'un procés degut, va ser considerat una resposta apropiada a la gravetat d'alguns delictes i un mitjà admissible, tot i que extrem, per a la tutela del bé comú», inicia el text de l'article esmentat, i afegeix: «Avui és cada vegada més viva la consciència que la dignitat de la persona no es perd ni tan sols després d'haver comès crims molt greus. A més, s'ha establert una nova comprensió sobre el sentit de les sancions penals per part de l'Estat. En fi, s'han anat implementant sistemes de detenció més eficaços que garanteixen la necessària defensa dels ciutadans, però que, alhora, no li prenen al reu la possibilitat de redimir-se definitivament.»

La dignitat de la persona no es perd ni tan sols després d'haver comès crims molt greus

La Congregació per a la Doctrina de la Fe acompanya el nou text amb una carta, signada pel cardenal Luis Francisco Ladaria, prefecte de la Congregació, adreçada als bisbes del món, en la qual assenjala que la nova formulació del n. 2.267 del Catecisme de l'Església catòlica «vol ser un impuls a un compromís ferm mitjançant un diàleg respectuós amb les autoritats polítiques, perquè s'afavoreixi una mentalitat que reconegui la dignitat de cada vida humana i es creïn les condicions que permetin eliminar avui la institució jurídica de la pena de mort on encara està en vigor».

Així mateix, es destaca que «la nova redacció del n. 2.267 del Catecisme de l'Església catòlica, aprovat pel papa Francesc, se situa en continuïtat amb el Magisteri precedent, i tira endavant un desenvolupament coherent de la doctrina catòlica».

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Memòria, fidelitat, pregària

En la visita papal a Uganda l'any 2015 Francesc es trobà amb sacerdots i religiosos. Va improvisar un discurs (com fa sovint, deixant el que tenia preparat), bo i recomanant-los un itinerari espiritual resumit en tres paraules: memòria, fidelitat, pregària.

Memòria: l'Església d'Uganda posseeix la immensa riquesa dels seus sants màrtirs, que van donar la vida a Namugongo, lloc de peregrinació estimat per tots els ugandesos. El Papa demana a sacerdots i religiosos que guardin la memòria viva d'aquests «testimonis» de la fe. No podem viure de renda del que van fer els màrtirs. Els sacerdots i religiosos cal que siguin testimonis com els màrtirs.

Fidelitat: vol dir fer el que han fet aquests testimonis de la fe.

Pregària: «Si vosaltres pregueu poc o no pregueu», els diu el papa Francesc, «dient que teniu molta feina, esteu perdent la memòria i també la fidelitat als nostres màrtirs. Teniu molta feina? La vostra primera feina és la pregària».

Aquestes tres actituds no són exclusives de sacerdots i religiosos. Tots nosaltres, tinguem la vocació que tinguem dins l'Església, necessitem memòria de tot el que Déu ha fet per nosaltres i per l'Església; fidelitat a les gràcies que cadascú ha rebut; i una vida de pregària que sostingui la memòria i la fidelitat.

Renúncies per abusos sexuals

REDACCIÓ / Ciutat del Vaticà

El Papa ha acceptat la renúncia del cardenal Theodore McCarrick, arquebisbe emèrit de Washington, com a membre del Col·legi de Cardenals. Francesc ha disposat la seva suspensió de l'exercici de qualsevol ministeri públic, juntament amb l'obligació de romandre en una casa que se li indicarà, per a una vida de pregària i penitència, fins que el procés canònic regular aclareixi les acusacions. Aquesta suspensió es produeix enmig d'acusacions contínues d'abusos sexuals del cardenal. L'arxidiòcesi de Nova York, després d'una investigació d'una acusació d'abús sexual d'un adolescent a mans de McCarrick, ha conclòs que la denúncia és «creïble i justificada».

D'altra banda, el Pontífex també ha admès la renúncia de Mons. Philip Edward Wilson, arquebisbe d'Adelaide (Austràlia), condemnat recentment per la justícia del seu país per encobriment d'abusos sexuals a menors. Els bisbes australians han assenyalat que «l'Església australiana ha fet canvis substancials per garantir que l'abús i la cobertura ja no siguin part de la vida catòlica i que els infants estiguin segurs en les nostres comunitats», així com el seu compromís «de treballar amb aquells que en l'Església i en la societat intenten implementar estàndards de salvaguarda forts i consistents».

JOSEP M. MASSANA

Barcelona

Germandat de la Mare de Déu de la Mercè

L'advocació mariana per excel·lència a la Ciutat Comtal porta el nom de Mercè, una apel·lació per significar la generositat de la Mare Celestial envers els seus fills de l'antiga Barcino, aquella que fundaren els romans al segle I aC. Aquest sentiment maternal que davalla amorosament des del Cel també es prodigà amb aquelles persones que es troben subjectades pels grills del captiveri i de l'esclavatge, a aquelles privades de la llibertat física i que sofreixen turment, i a totes aquelles sotmeses pel vici, la depravació i la corrupció. Perquè s'obris una esclatxa d'esperança enmig de les tenebres i, mogudes les voluntats per la seva bondat infinita, els homes i dones es convertissin en instruments d'aquesta Mare d'esclaus i fos possible un alliberament de la garjola i una redempció moral.

La Germandat de la Mare de Déu de la Mercè va iniciar la seva singladura per un decret de l'arquebisbe Gregori Modrego del 20 de juliol del 1964. Un ens d'espiritualitat, hereu de l'anomenada Pia Associació de Devots de la Mare de Déu de la Mercè, patrona de Barcelona, que es fundà el 1956.

Aquesta Germandat Mercedària no es pot confondre amb l'orde de la Mare de Déu de la Mercè de la Redempció de Captius fundat per sant Pere Nolasc el 10 d'agost del 1218, a la catedral de Barcelona, amb el suport del rei Jaume I el Conqueridor i del bisbe de Barcelona Berenguer II de Palou, amb la finalitat de redimir els cristians

captius pels musulmans... ara fa vuit segles! Actualment, amb 720 membres i 156 convents, els mercedaris es dediquen a assistir les persones necessitades i aquelles que són víctimes de la droga, la malaltia, la marginació o de la presó; tothom qui es troba tenallat i mancat d'autonomia, d'independència o de llibertat.

La Germandat de la Mercè té per objectiu primordial «fomentar la devoció a la Mare de Déu de la Mercè, patrona de l'arxidiòcesi i de la ciutat de Barcelona», en aquesta estreta comunió existent des del 1637, quan, per un vot del Consell de Cent, la Mare de Déu va alliberar Barcelona d'una plaga de llagosta. Aquest patronatge barceloní està compartit amb santa Eulàlia i amb santa Matrona.

Aquest propòsit dels germans i germanes de la Mare de Déu de la Mercè es converteix en un veritable

ideal i en una prova d'amor i devoció filials envers la Princesa de Barcelona, i en una mostra d'adhesió i solidaritat amb els més freturosos de tot. Un desig, una intenció i una fita que es concreten en fomentar la devoció, propiciar l'espiritualitat, reivindicar la història, impulsar aquest fervor marià, vetllar per la dignitat de la basílica i difondre l'esperit mercedari per a l'erradicació de les marginacions, amb col·laboració i identificació amb la parròquia i l'orde de la Mercè, sota el digne guiatge de l'actual president, Ignasi Riera i Rovira, i amb la fraternitat de totes les germanes i germans.

És la força transformadora de l'amor amb el dolç esguard de la Mare de Déu de la Mercè convertit en un somris que ens il·lumina l'ànima en la bonança i la dissort, quan ens sentim segurs o en la foscor del dubte, i portant blasonat el cor amb

Basílica de la
Mercè de Barcelona.
/ Agustí Codinach

les armories de la Mercè: els pals de la Corona d'Aragó i la creu que simbolitza la seu de Barcelona.

Ens cal una societat solidària i compromesa amb el destí dels altres, especialment amb els més desfavorits, aquells que arrosseguen cadenes, principalment les de l'ànima. Necessitem que els colpejats per l'adversitat i doblegats per les addiccions no se sentin ni sols ni abandonats en el seu infortuni.

És convenient que tots nosaltres, mercedaris o no, ens convertim en eines i mitjans de l'auxili de la Mare de tots; i que amb la nostra acció ens redescobrim com a fills del mateix Déu i germanes i germans dels éssers humans. Hem de ser valents i decidits, generosos i afables, expeditius i fidels a l'Evangeli, perquè el que no fem cadascú de nosaltres és una tasca que queda pendent, i moltes vegades som injustos no pel mal que fem sinó pel bé que deixem de fer.

Estem assistint a moments difícils per a la fe quan, en la nostra societat i en la quotidianitat, el laïcisme bel·ligerant i els falsos profetes ens volen bescanviar els nostres valors, esborrar les nostres tradicions i, fins i tot, anorrear el nostre Credo. És en aquesta circumstància i en aquesta desventura que ens hem de manifestar com som i segurs del que creiem, i enlairar els cors i els ulls al Cel per invocar la nostra Patrona, la nostra Advocada i la nostra Mare, amb les paraules de la tornada del seu himne: «Estel de Barcelona,/ Reina de la Mercè,/ al poble que us corona/ doneu-li amor i fe.»

Tradicció i qualitat al servei de l'hostaleria des de 1880

Venda T 93 318 14 95
F 93 412 44 45
Roger de Llúria, 12-14
08010 Barcelona

Lloguer T 93 308 01 04
F 93 308 71 93
Pg. de la Verneda, 150
08030 Barcelona

CASA GAY S.A.

www.casagay.com

Rut, un relat fascinant de fe i humanitat (IX)

«La moabita» com a missatge universal d'amor

Ara ja sabem que Rut és una de les dues «dones de Moab» casades amb els fills de Noemí (1,4). Potser ens hem fixat que el text qualifica repetidament Rut de «moabita» (1,22; 2,2.6,21; 4,5.10). Aquesta insistència a denominar-la «moabita» té un significat. Això encara té més rellevància si ens fixem que els textos bíblics testimonien una forta animadversió entre Israel i Moab des de Moisès (Dt 23,4: «Els ammonites i els moabites no seran admesos a la comunitat del Senyor. Ni tan sols la desena generació dels seus descendents no hi seran admesos. No ho seran») fins a l'exili de Babilònia (2Re 24,2: «El Senyor va enviar contra Joaquim bandes de moabites i ammonites. Els va enviar contra Judà per destruir-lo»). S'assenyala amb un mall de foc l'odi dels moabites a Israel atribuint el seu origen a una relació incestuosa d'una filla amb el propi pare (Gn 19,36-37: «Les dues filles de Lot van quedar embarassades del seu pare. La gran va tenir un fill i li va posar el nom de Moab»). En hebreu el nom de Moab equival a «fill del meu pare». Aquestes referències motiven les prescripcions negatives enfront dels moabites que figuren en el Deuteronomi.

En el llibre de Rut és vençuda l'estretor religiosa que ja havia denunciat d'una manera directa i bellament eficaç el llibre de Jonàs.

És sorprenent i carregat de significança el fet que l'evangelis-

ta Mateu (1,4-6,16), trencant tot condicionament jurídic i teològic, esmenti la moabita Rut entre els avantpassats de «Jesús, anomenat Crist», és a dir, Messies. En la perspectiva teològica matea l'esment de Rut vehicula un multiforme missatge d'universalitat i d'amor.

Noemí Marà, la dona afligida

L'arribada de Noemí amb Rut «a Betlem» (1,19) es veu acompanyada per grans senyals de joia: «Tot el petit llogarret s'hi interessà», segons la versió grega dels LXX. Les dones del poble expressen emfàticament la seva commoció: «És precisament Noemí!» (1,19). Però aquests senyals de joia estan inscrits en una situació marcada per senyals encara més grans de tristesa.

La realitat de la condició en què es troba Noemí, tornada de Moab, és descrita per tres qualificatius que s'atribueix ella mateixa.

En el llibre de Rut és vençuda l'estretor religiosa que ja havia denunciat d'una manera directa i bellament eficaç el llibre de Jonàs

«No em digueu Noemí, digueu-me Marà, perquè el Totpoderós m'ha omplert d'amargor.» Segons la mentalitat semítica, comuna a totes les antigues cultures orientals, el nom expressa la realitat d'una persona; també ha de canviar el seu nom (Jacob és canviat per Israel, a Gn 32,29; Simó és canviat per Pere a Mt 16,18). És el que vol significar Noemí amb aquest nom a les dones betlemites (1,10). Noemí és un nom de persona derivat d'un substantiu hebreu (*no'am*) que significa amabilitat, gràcia, amable, dolça. És a partir d'aquest darrer significat que, capgirant-lo, Noemí proposa com a nou nom seu «Marà» (1,20a), que és el femení arameu de l'adjectiu «amarg».

Una segona qualificació juga amb una dura antítesi expressada per tres antinòmies: local: («marxar», «tornar»), temporal: («ja havia marxat», ara «torno») i personal («plena», «buida»). En aquesta

antítesi es contraposen dues situacions diferents existencials resultants de la confrontació entre passat i present de Noemí i sobre les quals expressa el propi judici. El lector esperaria que Noemí considerés «buida» la situació passada quan a causa de la fam ella, el marit i els fills es veieren obligats a emigrar a Moab a causa de la fam (1,1); al contrari, Noemí considera «buida» la situació present perquè és ara que està privada de la seguretat que dona la joventut, amb marit i fills.

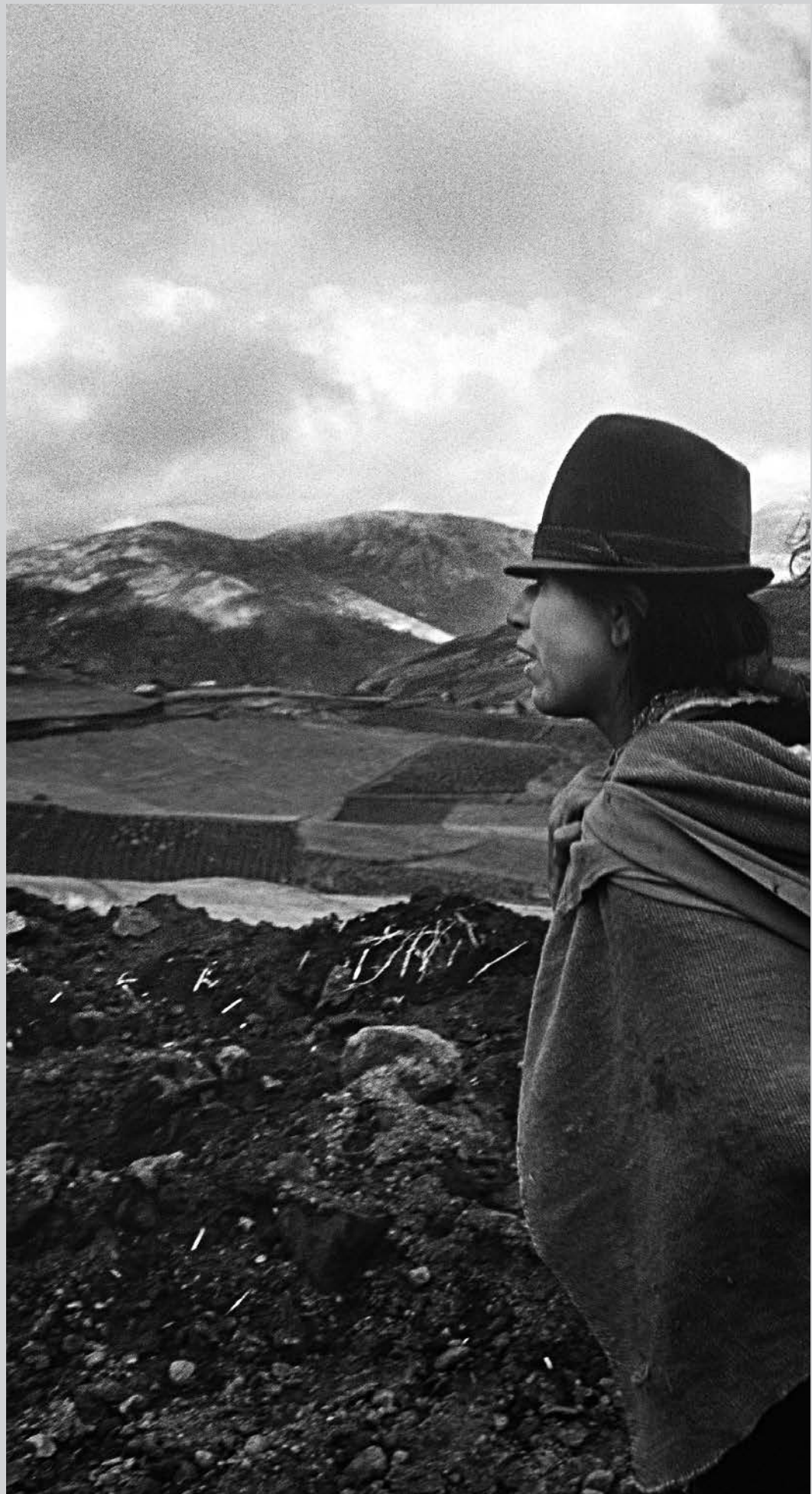
La tercera qualificació amb la qual Noemí es designa a si mateixa en el moment present és la d'«infeliç» (1,21d). El verb «fer infeliç», si es refereix a Déu, expressa sovint el dur tracte que Déu usa vers el seu poble per obligar-lo a la conversió i portar-lo a la salvació: «Diu el Senyor: aquell dia duré a la pleta les ovelles coixes, hi aplegaré les dispersades, les que jo mateix havia maltractat» (Mi 4,6). Per expressar aquest pensament Noemí fa una mena de metonímia la qual posa l'accent sobre la seva miserable condició present. De fet, aquesta condició present evoca una realitat molt més gran i que explica que Noemí sigui «Marà», «buida», «infeliç», una situació en què es troba perquè el Senyor ho ha volgut: «Digueu-me Marà, perquè el Totpoderós m'ha omplert d'amargor. Me'n vaig anar d'aquí amb les mans plenes i el Senyor m'hi ha fet tornar amb les mans buides» (1,21ab).

Tendresa infinita...

Quina sort, quina sort, quina gran fortuna que té Joan Guerrero d'haver pogut fer aquesta fotografia. D'haver estat en aquest lloc, en aquest espai concret, d'haver respirat el mateix oxigen que respiren la mare i el seu fill. Caminen, caminen. Però el nen ens mira. Ens mira, entre sorprès i tranquil, però la mare avança, camina, sap que ha de tirar endavant. Camina, camina. Però el nen ens mira i ens interroga.

MARINA ROSELL

Compositora i cantant

La Mare, Chimborazo, Equador. Foto: Joan Guerrero.

EDUARD BRUFAU

Canovelles i Llerona

Continuem la ruta pel Vallès Oriental que vam començar en aquesta mateixa secció l'estiu passat. En aquesta segona edició visitem sorprenents esglésies romàniques que es troben ben a la vora de grans nuclis de població de l'àrea metropolitana de Barcelona. Entrem a grans temples situats a la falda del Montseny i descobrim petites esglésies al bell mig d'entorns que miraculosament no han estat urbanitzats.

Façana de Sant Fèlix de Canovelles.

SANT FÈLIX DE CANOVELLES

Al cor del nucli antic de Canovelles, en un carrer estret i encerclada per un antic mur, trobem l'entranyable església de Sant Fèlix. De seguida ens sorprèn l'aspecte general de l'edifici, que seria més propi del Pirineu que de l'àrea metropolitana de Barcelona: una portalada perfectament romànica flanquejada per dos vells xiprers que fan de sentinelles gegants. A la portalada hi ha esculpits tota mena d'éssers més o menys monstruosos, sortits del ric imaginari medieval. Columnes i arcs estan decorats amb unes sanefes a base de cubs que recorden les caselles d'un tauler d'escacs.

Mn. Jacinto Murana, el rector de

Sant Fèlix de Canovelles, ens rep i ens fa passar a dins. L'església, més aviat petita, conserva diverses imatges i pintures interessants. Mn. Jacinto ens du fins a una capella lateral on es conserva una imatge de la Mare de Déu molt menuda i delicada: «Aquesta és la Mare de Déu de Bellulla, que des de l'edat mitjana es venerava al santuari del mateix nom, no gaire lluny d'aquí. La que tenim al davant és una còpia fidel de l'original, destruïda l'any 1936. Es tracta d'una devoció mariana molt local però amb un arrelament notable.» Ens estem una bona estona contemplant aquesta petita Mare de Déu de bronze, envoltada per una corona d'estels o potser de flors. La imatge és bella no pas perquè tingui una gran ornamentació,

sinó a causa precisament de la senzillesa amb què està representada, per l'elegància dels plecs del vestit i els gestos mesurats.

A la capella que hi ha just a l'altre costat hi veiem un retaule dedicat al Sagrat Cor, d'un estil propi de les acaballes del segle XIX i començament del XX: hi predomina el daurat, i els ulls de Crist ens miren directament amb l'esperança de suscitar en nosaltres un dolç sentiment de contrició. Les parets de la capella encara conserven fragments de pintura que, tot i que no són d'època medieval, semblen força més antics que el retaule.

Mn. Jacinto ens assenyala una imatge que hi ha vora de l'altar. És sant Fèlix, titular de la parròquia: «Aquest sant Fèlix és el mateix que es venera a Girona i a altres llocs, màrtir d'època romana i d'origen nord-africà. La peculiaritat d'aquesta imatge és que apareix representat erròniament com un diaca per confusió amb un altre sant del mateix nom i de la mateixa època.» Efectivament, aquesta imatge de sant Fèlix du la dalmàtica dels diaques. A part té una roda de molí als peus, instrument de la tortura, la palma del martiri i el llibre de les Escriptures. Ens fixem també en un ram de flors fresques que algú li ha deixat als peus. Malgrat les confusions històriques i els segles transcorreguts la memòria del màrtir continua viva.

Ens acomiadem de Mn. Jacinto Murana per la bona acollida i sortim de l'església de Sant Fèlix de Canovelles, que ens deixa un molt bon regust, per encaminar-nos cap a la visita següent.

SANTA MARIA DE LLERONA

Dalt d'una petita elevació del terreny i en un extrem de Llerona apareix imponent l'església de Santa Maria. La façana, molt robusta i amb poques finestres, té una aparença de torre de defensa, però així i tot manté un aire gràcil, alliberat de tota pesantor. La portalada principal és d'un romànic senzill i elegant, amb uns capitells que recorden l'estil clàssic dels antics romans.

Des d'una porta lateral ens surt a rebre Mn. Josep Maria Fernández, diaca, que té cura de la parròquia.

Interior de Santa Maria de Llerona.

Ens rep amablement i ens fa passar a l'església, d'una sola nau, força alta i ampla. Quan som a dins instintivament aixequem la vista i ens fixem en els grans arcs que sostenen la volta, lleugerament apuntats, d'un romànic que ja està a punt de ser gòtic. Tret de l'absis, en què la pedra queda a la vista, la majoria de parets i voltes estan enguixades i pintades amb un color ocre molt agradable a la vista. Mn. Josep ens fa saber que l'església ha estat restaurada no fa gaire.

Amb el nostre amfitrió ens col·loquem davant de l'altar, cobert per un gran baldaquí de fusta, d'inspiració romànica: «Aquest baldaquí és dels anys quaranta. És una obra molt bonica i molt encertada que substitueix el gran altar renaixentista que hi havia hagut antigament,

destruït quan amb l'esclat de la Guerra Civil l'església va ser incendiada.» Les pintures del baldaquí representen Crist en Majestat envoltats dels quatre evangelistes i de dos àngels. Les figures són dolces i hieràtiques al mateix temps, com si es tractés d'un romànic humanitzat.

En una capella lateral ens trobem amb la imatge de Santa Maria de Llerona. Com en el cas de Canovelles, aquesta també va ser refeta totalment després de la guerra, però, a diferència de la Mare de Déu de Bellullà, la de Llerona és de dimensions considerables. Això sí, en totes dues hi veiem l'empremta de l'amor absolut i gratuït de Déu, i d'una llibertat humana que, inspirada per aquest amor infinit, no pot deixar d'estimar. Vet aquí les grans paradoxes del cristianisme... Entrem a la petita capella del Santíssim: el sagrari és una obra d'orfebreria moderna que s'inspira en l'art romànic. Hi tornem a trobar Crist envoltat dels evangelistes, com ja hem vist al baldaquí. Una mica per damunt del sagrari una creu petita però molt bonica, igualment d'orfebreria, completa la bellesa d'aquesta capella.

Mn. Josep Maria ens du fins a l'entrada de l'església. La bona il·luminació fa ressaltar un santcrist sofrent, de factura clàssica, amb el cap vinclat cap a un costat. A la vora cremen diversos ciris votius, expressió de l'amor del poble fidel. No gaire lluny una petita pila baptismal, sostinguda per una antiga columna romana decorada a base de fulles, sembla simbolitzar el triomf de Crist sobre els ídols del món.

Finalment el nostre guia ens porta fins a la sala on s'exposen els objectes litúrgics i ens explica que «tot i la destrucció del 1936 la parròquia ha conservat miraculosament tots aquests elements». Separada de la resta de peces, ens crida l'atenció una creu de plata daurada d'estil gòtic molt treballada. Entre els altres objectes hi veiem calzes, patenes, custòdies, relíquies i fins i tot dues monedes ibèriques. Amb la visió d'aquesta petit tresor acaba la nostra visita a Santa Maria de Llerona. Agraïm a Mn. Josep Maria Fernández la visita i ens preparam per seguir la nostra ruta pel Vallès Oriental.

REDACCIÓ

Noves troballes al subsol de Sant Pau Extramurs

En una ciutat com Roma les excavacions arqueològiques són el pa de cada dia. Els darrers anys un dels llocs on més s'ha treballat és al subsol de la basílica de Sant Pau Extramurs, concretament a la zona coneguda com l'Hort dels Monjos. Els treballs de prospecció han per-

mès descobrir les fases més antigues de l'edifici, amb elements que daten d'entre els segles V i IX, com ara diversos sarcòfags de marbre, unes estances dedicades a l'acollida de pobres i pelegrins, i la base d'un dels campanars més antics de la ciutat.

Des del juliol passat aquesta part de la basílica es pot tornar a visitar amb l'interès afegit d'una presentació museogràfica renovada que permet comprendre millor les restes arqueològiques, l'aspecte primitiu de la basílica i en general la vida de la ciutat de Roma al començament de l'edat mitjana. D'aquesta manera s'amplia la llarga llista d'espais que conformen la Roma cristiana subterrània, encapçalada per les conegudes catacumbes. Els treballs d'excavació de la basílica de Sant Pau Extramurs i l'adequació museogràfica han estat dirigides pels Museus Vaticans i el Pontifici Institut d'Arqueologia Cristiana.

Més informació:

<http://www.basilicasanpaolo.org/>

Ràdio Estel

espai de trobada, participació i diàleg

15 d'agost festivitats de l'Assumpció de la Mare de Déu

programació especial:

10.30 h, La taula de l'Evangeli

11 h, Missa Conventual

en directe des de la Basílica de Santa Maria de Montserrat

13 h, Especial Maria Laffitte

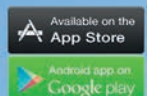
amb temes populars de Jacint Verdaguer dedicats a la Verge Maria

19.30 h, Tempesta esvaïda

SEGUEIX-NOS

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Vic, 98.4
Tortosa, 90.1 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5

CARTA DOMINICAL

La Mare de Déu d'Agost

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Enmig de l'estiu, el 15 d'agost, s'escau la solemnitat de l'Assumpció de Maria, una festa profundament arrelada a la tradició popular en què moltes poblacions de Catalunya celebren la festa major.

Maria és el nom de la mare del Fill de Déu. És un nom molt freqüent a casa nostra com a expressió de la devoció mariana i de les moltes ermites que estan dedicades a la Mare de Déu amb diverses advocacions. Abans de morir, Jesús, penjat a la creu, ens va regalar a tots santa Maria com a Mare.

L'Assumpció de Maria al cel és un dogma que va proclamar el papa Pius XII l'any 1950. Aquesta veritat de fe va ser recollida pel Concili Vaticà II, que expressa així la fe de l'Església: «La Verge Immaculada que havia estat preservada de qualsevol taca de pecat original, acabat el curs de la seva vida terrenal, va ser emportada en cos i ànima vers la glòria del cel i exaltada per Déu en qualitat de Reina de l'univers, perquè tingués una més plena semblança amb el seu Fill, Senyor dels senyors i vencedor del pecat i de la mort.» (*Lumen Gentium*, 59)

La festa de l'Assumpció de Santa Maria proporciona als cristians una ocasió molt propícia per reflexionar sobre el futur de la nostra existència, en el més enllà, en el cel nou i la terra nova de què parla la revelació.

Allà, després de la mort i purificat de tota culpa, l'home trobarà la seva glorificació definitiva en Déu.

Maria, amb el seu amor matern, té cura dels seus fills que encara peregrinen i es troben en perills i angoixes, fins que siguin conduïts a la pàtria benaurada. La Mare de Jesús, glorificada en cos i ànima al cel, és una imatge i un començament de l'Església que ha d'arribar a la plenitud en la glòria futura. Per això, Maria és un signe d'esperança ferma i de consol per al poble de Déu en marxa, fins que arribi el dia del Senyor.

El Catecisme de l'Església catòlica exposa tot això bellament amb aquestes paraules: «La Santíssima Verge Maria, acabat el curs de la seva vida terrenal, va ser enduta a la glòria del cel en cos i ànima. Allí ja participa en la glòria de la Resurrecció del seu Fill, anticipant la resurrecció de tots els membres del seu cos» (cf. CEC, 966).

Benvolguts germans, Déu ens espera i en Ell trobarem la bondat de la Mare, els nostres familiars i amics, l'amor etern, la vida eterna i plena. Déu ens espera: aquesta és la nostra alegria i la gran esperança que neix justament d'aquesta festa. Maria, ja assumpta al cel, s'ha avançat a tots nosaltres, però no ens deixa orfes sinó que vetlla per tots i per cadascun de nosaltres.

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

La fortalesa de ser conseqüents

A la primera carta de sant Joan, l'apòstol es dirigeix als joves amb aquestes paraules: «Joves, us escric a vosaltres: sou forts. La paraula de Déu està en vosaltres i heu vençut el maligne» (2,14c).

La virtut de la fortalesa és essencial per a la vida cristiana ja des de la joventut. El cristià es veu obligat amb freqüència a nedar contra corrent, i és precisament el testimoni que ofereix el que mou els altres a reflexionar.

Plutarc parla d'un filòsof que es va trobar amb un jove que corria de pressa. «De qui fuges tan de pressa?» —li va preguntar. «D'un home que vol arrossegar-me al mal», va contestar el jove. El filòsof va replicar llavors: «Avergonyeix-te, que no sigui ell qui fugi de tu.»

La fortalesa no és només una qualitat física, sinó moral. Se situa tan lluny de la covardia com de la temeritat. És més aviat la força amb què defensem les nostres conviccions, fins i tot en ambients poc propicis o amenaçadors.

Els màrtirs són la màxima expressió d'aquesta virtut que és també un do. Per posar un cas, el de Thomas More, que va preferir la presó abans d'acceptar, com a primer ministre del Rei, la seva ruptura amb l'Església perquè no aprovava la seva conducta. Com tants màrtirs del segle XX, com els centenars de beatificats a Tarragona per no

haver renunciat a la seva religió.

Ordinàriament no ens serà exigint el martiri, però sí suportar els perills o les conseqüències de la fidelitat a Jesucrist. Estic pensant, quan escric això, en els cristians d'alguns països, com Nigèria, que en determinades zones es juguen la vida pel simple fet d'assistir a la missa dominical. Penso també en els metges i infermeres que rebutgen participar en pràctiques d'avortament o, en alguns països, en pràctiques d'eutanàsia. A força parts del món el fet de batejar o d'anar a l'Església suposa la pèrdua del lloc de treball o la impossibilitat de ser promocionat.

En alguns moments persones benintencionades han suggerit que la manera d'atreure joves a la pràctica religiosa passa per abaixar el llistó, per exemple renunciant a la predicació d'alguns sacraments, a la indissolubilitat del matrimoni o autoritzant pràctiques anticonceptives. L'experiència demostra una altra cosa: on s'ha establert la idea d'un cristianisme *light*, la pràctica religiosa ha disminuït.

Les persones, sobretot quan són joves, aprofiten les ofertes *low cost* per viatjar o per comprar coses, però el que els atrau del cristianisme, quan el coneixen, és la persona de Jesucrist i la vida dels que són conseqüents amb les seves creences.

COMENTARI DE LA PARAULA

Aquest no és Jesús, el fill d'en Josep, de qui nosaltres coneixem el pare i la mare?

GLÒRIA MONÉS

En el tercer lliurament de Jn 6 hi ha un canvi de subjecte que no hauria de passar desapercebut. En el primer, Jesús compartí els pans i els peixos amb una «multitud nombrosa» (v. 2 i 5) que resultà ser de «cinc mil» homes adults que el volien proclamar rei. En el segon, es parlava de «la multitud» (amb art., v. 22 i 24) formada pels altres anteriors i per altres barquetes vingudes de Tiberíades (v. 23); aquesta multitud es traslladà amb les barquetes a Cafarnaüm, on trobaren Jesús «a l'altra riba del mar» (v. 25), el qual se'ls revelà emprant el nom de Jahvè: «Jo Soc el pa de la vida» (v. 35). En el tercer, ens assabentem avui que «els jueus es posaren a murmurar sobre ell perquè havia dit: "Jo Soc el pa que ha baixat del cel"» (v. 41) i es preguntaven: «Aquest no és Jesús, el fill d'en Josep, de qui nosaltres coneixem el pare i la mare? ¿Com és, doncs, que diu que ell mateix ha baixat del cel?» (v. 42). Pel que es desprèn del final del discurs, Jesús «estava ensenyant a la sinagoga, a Cafarnaüm, en dia de sàbat» (v. 59).

No se'n sabien avenir, de la manera com Jesús parlava, ja que no es corresponia amb la idea que s'havien fet del seu pare, Josep (amb art.), ben conegut de tots ells. Jesús reaccionà a aquestes murmuracions fetes en veu baixa posant-los en evidència: «Deixeu de murmurar entre vosaltres. Ningú no pot venir cap a mi si el Pare que m'ha enviat no l'atreu... Jo Soc el pa de la vida. Els vostres pares menjaren *el pa* en el desert, el manà, i moriren; aquest és el pa del cel que baixa *precisament*, a fi que algú en mengi i no mori. Jo Soc el pa viu, el que ha baixat del cel; si algú, *doncs, menja del pa aquest*, viurà per sempre. I el pa que jo donaré és la meua carn per a la vida del món» (v. 43-51). Les paraules de Jesús, com és lògic, sonaren molt dures a les seves oïdes, avesats com estaven al «pa del cel que els havia donat per menjar» Moisès, la Llei, quan menjaren el manà en el desert (v. 31).

JOSEP RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI RICART
Claretia i biblista

En quin escrit del NT apareix l'Assumpció de la Mare de Déu?

Els últims anys de Maria sobre la terra —aquells que van des de la Pentecosta a l'Assumpció—, han estat embolcallats de boira espessa. El Nou Testament calla i la tradició apòcrifa ens fa arribar només ressons llunyans i incerts. La seva existència va transcórrer callada i laboriosa. La litúrgia l'anomena amb paraules de la Sagrada Escritura: hort tancat, font segellada (Càntic 4,12), font d'aigües vives, rierols que baixen del Líban (Ct 4,15). Com quan era al costat de Jesús, va passar inadvertida, vetllant per l'Església. Va viure, com la «memòria viva de Jesús», al costat de sant Joan, ja que havia estat confiada a la seva cura filial.

Des del segle VI, va començar a celebrar-se a Orient la festa de la Dormició de la Mare de Déu: una manera d'expressar que es va tractar d'un trànsit més semblant al somni que a la mort. Els escrits dels Pares i escriptors sagrats, sobretot a partir dels segles IV i V, refereixen detalls sobre la Dormició i l'Assumpció de la Mare de Déu basats en alguns relats que es remunten al segle II. Segons aquestes tradicions, quan Maria estava a punt d'abandonar aquest món, els apòstols —excepte Jaume el Major, que havia patit martiri, i Tomàs, que es trobava a l'Índia— es van congregar a Jerusalem per acompanyar-la en els seus últims moments. Una tarda serena i blanca va tancar els ulls i van disposar el seu cos en un sepulcre. Al cap de pocs dies, quan Tomàs, arribat amb retard, va insistir a veure el cos de la Mare de Déu, van trobar la tomba buida amb flaire de flors, mentre se sentien cants celestials. Així ho transmet la tradició dels apòcrifs, com podem veure al Misteri de l'Assumpció de la Verge Maria, que es representa cada any a la Selva del Camp.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XIX de durant l'any

Lectura primera

IRe 19,4-8

Amb la força d'aquell aliment caminà fins la muntanya de Déu

Lectura del primer llibre dels Reis:

En aquell temps, Elies caminà durant un dia pel desert, s'assegué a l'ombra d'una ginestera i demanà la mort, pregant així: «Ja n'hi ha prou, Senyor. Preneu-me la vida; no he de ser més afortunat que els meus pares.» Després s'ajagué sota aquella ginestera i s'adormí. Mentre dormia, un àngel el tocà i li digué: «Aixeca't i menja.» Llavors veié al seu capçal un pa cuit sobre pedres i un càntir d'aigua. Menjà i begué, i s'adormí altra vegada. L'àngel del Senyor el tornà a tocar i li digué: «Aixeca't i menja, que tens molt de camí a fer.» Ell s'aixecà, menjà i begué, i amb la força d'aquell aliment caminà quaranta dies i quaranta nits, fins que arribà a l'Horeb, la muntanya de Déu.»

Salm responsorial

33

Beneiré el Senyor en tot moment, tindrè sempre als llavis la seva lloança.
La meva ànima es gloria en el Senyor;
se n'alegraran els humils quan ho sentin.

R. Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor.

Tots amb mi glorifiqueu el Senyor, exalcem plegats el seu nom.
He demanat al Senyor que em guiés;
ell m'ha escoltat, res no m'espanta. **R.**

Alceu vers ell la mirada.
Us omplirà de llum;
i no haureu d'abaixar els ulls avergonyits.
Quan els pobres invoquen el Senyor,
els escolta i els salva del perill. **R.**

Acampa l'àngel del Senyor entorn dels seus fidels per protegir-los.
Tasteu i veureu que n'és de bo el Senyor;
feliç l'home que s'hi refugia. **R.**

Lectura segona

Ef 4,30-5,2

Viviu estimant, igual com el Crist

Lectura de la carta de sant Pau als cristians d'Efes:

Germans, no entristiu l'Esperit Sant amb què Déu us ha marcat per reconèixer-vos el dia de la redempció final. Lluny de vosaltres tot malhumor, mal geni, crits, injúries i qualsevol mena de dolenteria. Si-gueu bondadosos i compassius els uns amb els altres, i perdoneu-vos tal com Déu us ha perdonat en Crist. Sou fills estimats de Déu: imiteu el vostre Pare; viviu estimant, com el Crist ens estimà; ell s'entregà per nosaltres, oferint-se a Déu com una víctima d'olor agradable.

Al·leluia

Jn 6,51

*Jo soc el pa viu, baixat del cel, diu el Senyor;
qui menja aquest pa, viurà per sempre.*

Evangelí

Jn 6,41-51

Jo soc el pa viu, baixat del cel

Lectura de l'evangelí segons sant Joan:

En aquell temps, els jueus murmuraven de Jesús perquè havia dit que era el pa baixat del cel, i es preguntaven: «Aquest, no és Jesús, el fill de Josep? Nosaltres coneixem el seu pare i la seva mare, i ara diu que ha baixat del cel?» Jesús els digué: «No murmureu entre vosaltres. Ningú no pot venir a mi si no l'atreu el Pare que m'ha enviat. I els qui venen a mi, jo els ressuscitaré el darrer dia. Diu el llibre dels Pro-

fetes que tots seran instruïts per Déu. Tots els qui han sentit l'ensenyament del Pare i l'han après venen a mi. No vull dir que algú hagi vist mai el Pare: només l'ha vist el qui ve de Déu; aquest sí que ha vist el Pare.

Us ho dic amb tota veritat: els qui creuen tenen vida eterna. Jo soc el pa que dona la vida. Els vostres pares, tot i haver menjat el manà en el desert, moriren, però el pa de què jo parlo és aquell que baixa del cel perquè no mori ningú dels qui en mengen. Jo soc el pa viu, baixat del cel. Qui menja aquest pa, viurà per sempre. Més encara: El pa que jo donaré és la meva carn: perquè doni vida al món.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Agost

12. DIUMENGE

Diumenge XIX de durant l'any (S), Verd. Lectures: 1 Reis 19,4-8 / Salm 33 / Efesis 4,30-5,2 / Joan 6,41-51
SANTORAL: Herculà, b.; Hilària, mr.; beat Innocenci XI, p.; beat Joan de Rieti, rel.

13. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 1,2-5.24-2,1a / Salm 148 / Mateu 17,22-27. O bé: *Sants Poncià i Hipòlit* (ML), Vermell. Urgell: **Beat Josep Tàpies** (MO), Vermell. Girona, Lleida, Solsona, Tarragona i Vic: *Beats màrtirs Missioners Fills del Cor Immaculat de Maria* (ML), Vermell.
SANTORAL: Aurora, vg. i mr.; Cassià, mr.; Centola, vg. i mr.; Concòrdia, mr.

14. DIMARTS

Sant Maximilià Maria Kolbe (MO), Vermell. Lectures: Ezequiel 2,8-3,4 / Salm 118 / Mateu 18,1-5.10.12-14
SANTORAL: Anastàsia, rel.; Eusebi, prev.

15. DIMECRES

Assumpció de la Benaurada Verge Maria (S), Blanc. Lectures: Apocalipsi 11,19a;12,1.3-6a-10ab / Salm 44 / 1 Corintis 15,20-26 / Lluc 1,39-56
SANTORAL: Tarsici, mr.

16. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 12,1-12 / Salm 77 / Mateu 18,21-19,1. O bé: *Sant Esteve d'Hongria* (ML), Blanc. Tarragona: *Beat Joan de Santa Marta* (ML), Vermell.
SANTORAL: Roc; Serena, emp.

17. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 16,1-15.60.63 / Salm Isaïes 12,2-3.4bcd.5-6 / Mateu 19,3-12. Girona: *Beat Enric Canadell* (MO), Vermell.
SANTORAL: beat Bartomeu Laurel, rel. i mr.; Beatriu de Silva, rel. i fund.; Eusebi, p. i mr.

18. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: Ezequiel 18,1-10.13b.30-32 / Salm 50 / Mateu 19,13-15.
SANTORAL: Agapit, mr.; beat Manès de Guzmán, prev.; Helena, emp.; beat Nicolau Factor, prev.; Patrici, b.

El Sant 18 AGOST

Santa Helena

L'any 313 l'edecte de Milà, decretat per l'emperador romà Constantí, va instaurar la llibertat de culte i per tant va posar fi a les persecucions contra els cristians. En aquesta decisió transcendent va ser decisiu el paper de la mare de l'emperador, santa Helena (c. 248 - c.328).

Educada en el paganisme, amb l'edat Helena es va sentir cada vegada més atreta pel cristianisme. Quan el seu fill Constantí va arribar al poder ella va influir perquè dictaminés la tolerància religiosa a tot l'imperi. Aconseguida la pau, santa Helena es va dedicar en cos i ànima a ajudar les comunitats cristianes, va fer construir diverses esglésies i, ja força gran, va pelegrinar a Terra Santa. A Jerusalem va desenterrar la creu de Crist i en va enviar relíquies a Roma i Bizanci. A partir d'aquí es va difondre el culte a la Vera Creu. Al lloc de la troballa hi va construir una capella, que amb els segles es convertiria en la basílica del Sant Sepulcre.

Sant Llorenç, diaca

JAUME GONZÁLEZ PADRÓS
Professor de l'Institut Superior
de Litúrgia de Barcelona

Fa dos dies celebràvem la festa de Sant Llorenç, glòria dels diaques, que segellà la seva consagració a Crist amb el martiri a Roma, quatre dies després del del Papa a qui assistia regularment, Sixt II. Va ser martiritzat amb quatre diaques més, els quals foren sorpresos celebrant la sagrada litúrgia en el cementiri de Calixt (que encara avui podem visitar), i allí mateix varen ser executats, segons l'ordre imperial: «*Episcopi et presbyteri et diacones, in continenti animadvertantur.*» És a dir: que els bisbes, preveres i diaques siguin executats allí mateix on es trobin.

Aquest testimoni tan excel·lent ens fa pensar en la importància del diaconat en l'Església antiga, una importància que anava al voltant de l'evangelitari, del calze i de l'organització de la comunitat en els diversos serveis. Vet aquí, doncs, per què el 18 de juny del 1967 el beat Pau VI promulgà la carta apostòlica *Sacrum diaconatus ordinem*, amb la intenció de restaurar aquest sagrat orde de forma permanent, emmirallant-se en el que van disposar els sants apòstols i la tradició més primigènia.

És, doncs, necessari recordar el que aquest document disposa per poder fer un exercici apropiat i competent del diaconat, i cal recordar també els llibres litúrgics que han sorgit de la reforma conciliar. S'hi explica amb precisió quins són els rols del diaca en l'acció litúrgica. En destaquem la seva assistència al calze i a proclamar l'evangeli, fer

les oportunes monicions al poble i enunciar les intencions de la pregària dels fidels (aquesta paraula, *fidels* indica els batejats per diferenciar-los dels catecúmens). En aquest punt veiem com s'estén des de fa un cert temps una pràctica irregular que consisteix a prendre les pregàries de les mans del diaca i distribuir-les entre diversos laics. Caldria corregir aquest abús.

Quant al servei a l'evangeli, no oblidem que el diaca, pel fet de tenir com a propi aquest ministeri en el moment cim de la litúrgia de la Paraula, ha de tenir una competència especial a l'hora de proclamar les paraules divines. La seva ha de ser una proclamació solemne, clara, amb sentit i plena d'unció espiritual. No hi ha res més frustrant que escoltar un evangeli llegit de pressa i malament.

Si el diaca, doncs, és un home amarat del sentit del sagrat en la litúrgia, aleshores els seus serveis en la comunitat tindran també aquell to evangèlic, ple d'humilitat i diligència, que realment edifica tothom. Sant Llorenç ens n'és un exemple preclar i, volem creure, també un poderós intercessor.

Joan XXIII, el papa Bo

ELVIRA CIRERA BONET

En una visita que vaig fer a Montserrat l'estiu del 1954 amb la meua família, recordo que quan vaig entrar a la basílica ens vam trobar que sortia del monestir l'abat Aureli Maria Escarré acompanyat d'un cardenal baixet i grassonet. Vam veure que pujava a un cotxe i era acomiadat cordialment per l'abat. No ens imaginàvem pas que aquell cardenal —i patriarca de Venècia— seria escollit Papa quatre anys més tard, concretament el 28 d'octubre del 1958. Es tractava d'Angelo Giuseppe Roncalli, que va escollir el nom de Joan XXIII.

Un cop escollit Sant Pare, es va proposar dur a terme un gran canvi en l'Església i el 1962 va convocar el Concili Vaticà II, que va suposar una gran renovació de l'Església catòlica. Molts es pensaven que Joan XXIII seria un Papa de transició, però el seu pontificat, tot i que relativament breu, va ser summament intens.

El Concili va constar de quatre sessions. La primera va ser presidida pel mateix Pontífex, però, arran de la seva mort, les altres tres van ser convocades i presidides pel seu successor, el papa Pau VI. El Concili Vaticà II es va clausurar el 1965.

Les seves encíclicues *Mater et*

magistra («Mare i mestra», 1961) i *Pacem in terris* («Pau a la terra», 1963) van esdevenir documents significatius que van marcar el rumb del paper de l'Església catòlica en el món actual.

En el darrer any de vida, el 1963, Joan XXIII va ser guardonat amb el premi Balzan en reconeixement a la seva activitat en favor de la pau i la fraternitat entre les persones. Tot i que tenia grans dolors abdominals, va continuar amb les audiències, que es van succeir gairebé diàriament fins a pocs dies abans de la seva mort.

El 17 de maig va celebrar la darrera missa. El dia 23, festivitat de l'Ascensió del Senyor, va sortir per darrer cop, amb dificultat, a la finestra del seu estudi per resar el *Regina coeli* i beneir la multitud congregada a la plaça de Sant Pere. El 31 de maig es fa pública la gravetat del Papa.

El 3 de juny va morir santament sense veure acabada la seva obra magna, el Concili Vaticà II, que ell mateix va considerar com «la posada al dia de l'Església». Joan XXIII va ser beatificat el 3 de setembre del 2000 per Joan Pau II i santificat el 27 d'abril del 2014 per Francesc. Un gran Papa que l'Església i l'Esperit Sant ens va concedir en el turbulent segle XX.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Ofenses o deutes?

A vegades vaig a missa celebrada en castellà i em sorprèn que al Pàrenostre es diu «ofenses» en lloc de «deutes», com diem en català. És el mateix? Per què aquest canvi? També li voldria preguntar sobre l'expressió «qualsevol mal», perquè he sentit dir que no és del tot correcta. No es podria fer una versió única?

Totes dues traduccions són correctes. No ens perdem en detalls. Anem al Catecisme de l'Església catòlica, que ho explica molt bé: «La pregària cristiana arriba fins al perdó dels enemics. Transfigura el deixeble configurant-lo al seu Mestre. El perdó és una culminació de la pregària cristiana; el do de la pregària només es pot rebre en un cor sintonitzat amb la compassió divina... No hi ha límit ni mesura per aquest perdó essencialment diví. Si es tracta d'ofenses (de "pecats", segons Lc 11,4, o de "deutes", segons Mt 6,12), de fet sempre som deutors: que mai ningú no us pugui reclamar cap deute, si no és el d'estimar-vos els uns als altres (Rm 13,8).» Això és fonamental. La vida cristiana té la seva màxima realització en la caritat i el perdó brolla de la caritat. Pel que fa al matis entre *ofensa* i *deute*, recordo una conversa que vaig tenir fa molts anys amb el Dr. Gomà sobre aquest tema. Em va dir: «Cal preferir el concepte *deute*, perquè a un semita li costa més perdonar un deute que una ofensa.» Potser aquesta reflexió ens fa veure que cal perdonar allò que més ens costa... Pel que fa a la darrera petició, ja fa anys que vaig respondre-hi en aquesta columna. Efectivament, l'expressió «qualsevol mal» és poc agraciada. El Catecisme és molt clar en aquest punt: «En aquesta petició el Mal no és una abstracció, sinó que designa una persona, Satanàs, el Maligne...» Jo crec que la recitació en llengua catalana de l'oració dominical hauria d'acabar així: «I deslliureu-nos del Maligne.» Potser algun dia sigui realitat, tot i que s'ha d'anar amb molt de compte a l'hora d'introduir variacions a pregàries que són tant populars.

PER ENVIAR CONSULTES AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

L'Assumpció, caminar mirant al cel

En molts pobles d'Andalusia se l'anomena la Mare de Déu d'Agost, i moltes parròquies i convents ens mostren la imatge de la Mare de Déu reclinada sobre un llit en el moment de l'Assumpció. A Còrdova se la invoca com la Mare del Déu del Trànsit, i al barri de San Basilio, com *la Virgen de Acá*, que surt en processó per tota la zona de la mesquita-catedral.

La festa de l'Assumpció de Maria al cel ens convida a caminar mirant al cel. Michel Quoist evocava aquestes paraules: «El meu millor invent —diu Déu— és la meva mare. Jo vaig fer la meva mare, abans que Ella em fes a mi. Així era més segur.» I Gerardo Diego escrivia els seus versos a la festa de l'Assumpció:

*«¿A dónde va cuando se va la llama?
¿A dónde va cuando se va la rosa?
¿Qué regazo, qué esfera deleitosa,
qué amor del Padre la alza y la reclama?»*

*Esta vez como aquella, aunque distinto;
el Hijo ascendió al Padre en pura flecha.
Hoy va la Madre al Hijo, va derecha,
al Uno y Trino, al trono en su recinto.*

*Por eso, el aire, el cielo, rasga,
horada,
profundiza en columna que no cesa,
se nos va, se nos pierde, pincelada
de espuma azul en el azul sorpresa.*

*No se nos pierde, no, se va y se queda.
Coronada de cielos, tierra añora.
Y baja en descensión de Mediadora,
rampa de amor, dulcísima vereda.»*

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Claus de l'islam

Quin Déu hi ha en tota la història de la humanitat que, entre totes les religions que perviuen en el cor de les persones, el seu naixement sigui anunciat més de tres mil anys abans?

D'entre totes les religions que es coneixen i es practiquen a la terra, quin és el Déu que fa veure els cecs, parlar els muts, caminar els paralítics i ressuscitar els morts?

Tot i així, aquest és un Déu pràcticament oblidat, desconegut, que no ensenyem ni a les famílies ni a les escoles ni en parlem als mitjans públics, està mal vist, està passat de moda... No és res?

No obstant, a l'editorial de *Catalunya Cristiana* del 8 de juliol passat es proposa «seriosament» i emplacen el nou director general d'Afers Religiosos que «s'implementi» l'ensenyança de la religió de l'islam a les escoles. Justament ara que ja no s'ensenya a les escoles la religió catòlica. Caram, és el que ens faltava per arraconar més encara l'única i veritable religió, l'únic i veritable Déu. El que amb la seva bondat sosté l'univers, tot el que s'ha creat i cadascuna de les nostres vides. Està bé això?

Algú s'ha llegit l'Alcorà? Tenim les conseqüències d'aquesta religió a casa nostra, una religió que és una simplificació deformada de la Bíblia, revelada per un profeta enmig d'atacs d'una malaltia cerebral (*Biografía de Mahoma según el Corán*, traducció de J. Vernet i publicada per Editorial Óptima).

Una cosa és estimar el proïsme, encara que sigui musulmà, i una altra és promocionar una religió plena de lleis i prohibicions que incita a la violència, a la intransigència i a la pau, si ets musulmà.

Podem ser amics, pregar els uns pels altres i estimar-nos, però cadascú a casa seva.

RAMON PASSOLA TORRENT
Igalada

Quatre puntualitzacions

En relació amb la seva amable carta sobre l'editorial *Claus de l'islam* (*Catalunya Cristiana*, número 2.024, 8/07/18), ens plau fer-li avinent que:

- 1.- La Constitució espanyola (articles 16 i 27.3) garanteix la llibertat ideològica, religiosa i de culte dels individus i les comunitats. És incert que ja no s'ensenyi la religió catòlica a les escoles. A l'editorial en cap moment es diu que l'ensenyament de la religió islàmica a l'escola signifiqui arraconar la catòlica, però vivim en un context de diversitat religiosa i al nostre país hi viuen uns 500.000 musulmans.
- 2.- El que demanem a l'editorial es que es compleixi l'acord de cooperació de l'Estat amb la Comissió Islàmica d'Espanya (26/1992) quan parla de garantir als alumnes musulmans, als seus pares i als òrgans escolars de govern que ho sol·licitin l'exercici del dret dels primers a rebre ensenyament religiós islàmic en els centres docents públics i privats concertats, sempre que en l'exercici d'aquest dret no s'entri en contradicció amb el caràcter del centre.
- 3.- Si no s'ensenya l'islam de manera rigorosa a l'escola pública o concertada, la formació dels nens i nenes musulmans pot quedar a l'albir d'un imam, potser fonamentalista. En vam tenir una tristíssima experiència a la Rambla de Barcelona ara fa un any.
- 4.- Creiem que vostè simplifica excessivament i fa afirmacions sobre l'Alcorà que els experts matisarien, i que encara posen més en relleu la necessitat de conèixer a fons l'islam. No n'hi ha prou amb coexistir, cal aprendre a conviure.

REDACCIÓ
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

MARTA ANGUERA SALVATELLA
Dietista-nutricionista
Professora de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull

Menja't l'estiu

Els qui no esteu
gaire acostumats
a menjar fruita
atreuiu-vos a
preparar àpats
refrescants

L'estiu a casa nostra és l'època de l'any que fa més calor, i per tant transpirem més i necessitem fer diverses accions i prendre mesures per rebaixar aquesta temperatura com, entre d'altres, posar-nos roba més fresca, protegir-nos del sol o ventilar la casa les hores de menys calor. I també hem de tenir cura amb l'alimentació amb dietes refrescants i hidratants.

En aquest sentit, pel que fa a l'alimentació, vivim en un país privilegiat on, per la proximitat al mar i la climatologia temperada, podem conrear i gaudir tot l'any d'aliments frescos. Ara a l'estiu tenim una gran varietat de fruites de temporada que no trobem en altres èpoques de l'any: albercocs, nespres, cireres, prunes, maduixes, mores, gerds, préssecs, nectarines,

síndria, meló i, a final d'agost, figues i raïm. Aprofitem l'estiu per gaudir d'aquesta gran varietat. Els qui no esteu gaire acostumats a menjar fruita, atreuiu-vos a preparar àpats refrescants en què pugueu incloure fruites variades com una sopa freda de síndria i tomàquet, una amanida amb maduixes en lloc de tomàquets, un batut de iogurt amb gerds, un sorbet de préssec o un líquat de pastanaga amb meló i nectarina. Per als més petits podeu preparar gelats de suc i de trossets de fruites com suc de taronja i maduixes tallades o suc de síndria i boles de meló. I quan aneu a la platja, una bona alternativa als *snacks* és un bol (una carmanyola) de fruita ta-

llada. L'efecte refrescant de la fruita és degut a la gran quantitat d'aigua que conté i, a més, aporta una petita part de sucres, fibra, vitamines i minerals que ajuden a mantenir ben hidratat i preparat el cos per estar exposat a la calor.

Verdures i hortalisses

L'altra gran família d'aliments que es troben a l'hort aquesta època són les verdures i les hortalisses. L'estiu és moment de tomàquets, carbassons, albergínies, pebrots, mongeta tendra, enciams, raves i cogombres, entre d'altres. Aquestes varietats de temporada les podem combinar amb altres que trobem tot l'any, com pastanagues, cebes, patates i altres verdures.

Per als que no en teniu l'hàbit, l'es-

tiu és un bon moment per incorporar aquests aliments a la vostra dieta preparant un refrescant gaspatxo, amanides variades i acolorides, cremes fredes de verdures, empedrat a base de llegums i verdures variades, broquetes de verdures a la planxa per acompanyar un segon plat o fins i tot un entrepà o una pizza vegetal. Per seguir una dieta saludable es recomana prendre per dinar i per sopar un gran plat de verdura i de dues a tres fruites al dia, a part de la resta d'aliments com els làctics, cereals, llegums, carn, peix, ous i oli d'oliva.

A més, a l'estiu s'incrementa la necessitat d'hidratació. Si sou dels que us costa beure aigua, podeu preparar gerres d'aigua fresca aromatitzada amb uns talls de llimona o unes fulles de menta amb llimona o marialluïsa, o us poder fer infusions fredes de fruits del bosc, te verd, poma àcida o magrana. Una altra gran alternativa per hidratar el cos i calmar la set és beure algun suc de fruita natural o una barreja de suc de fruites i verdures, com pastanaga, préssec i unes gotes de llimona.

Respecte de la quantitat de líquid que necessita el cos durant l'època de més calor, es recomana beure uns 6-8 gots de líquid al dia. En cas que es faci alguna activitat física o hi hagi un excés de suor, la ingesta de líquid es pot augmentar fins a 10-12 gots diaris.

L'estiu també és un bon moment per parar una mica, per fer les activitats sense pressa: anar a comprar amb tranquil·litat i gaudir dels àpats, compartint-los amb amics o amb la família. També és molt aconsellable fer una bona migdiada a l'ombra esperant que arribi una mica més de fresca.

Per als qui viatgeu durant les vacances d'estiu, aprofiteu-ho per visitar els mercats de la zona on sou per descobrir la gastronomia i incorporar els nous plats cuinats que us hagin agradat a la vostra dieta habitual. Ara, en el món globalitzat en què vivim, segurament no us costarà gaire trobar els ingredients de la cuina estrangera a casa nostra.

I per acabar, aprofitem també l'estiu per descansar, i incorporem a la resta de l'any algun dels bons hàbits adquirits a l'estiu.

Salut, bon estiu i bon profit!

SOBRETAULA D'ESTIU: BEGUDES I AIGUARDENTS MONACALS I POPULARS

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

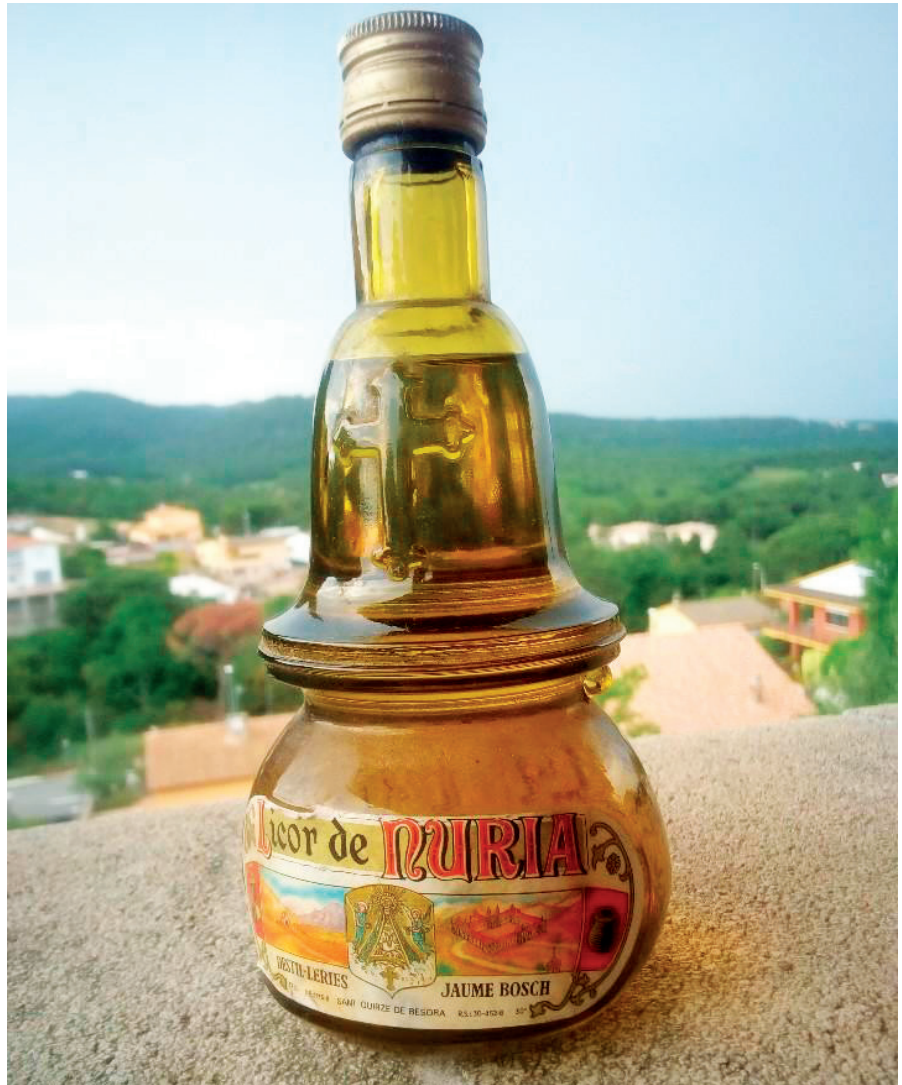

Un altre dels licors amb ressons de santuari marià que té certa popularitat a Catalunya és l'anomenat Licor de Núria, un aiguardent destil·lat de diverses herbes boscanes de colors verd groguenc, molt proper al d'alguns olis, típic del santuari de la Mare de Déu de Núria, al Ripollès.

El licor que els pelegrins compren com a record al santuari és d'origen modern i actualment presenta un 24% de volum alcohòlic. El santuari de Núria era un indret remot del Pirineu, a 2.000 metres d'altura, punt de trobada de pastors que menaven els ramats estiuençs, fins que l'any 1931 van inaugurar un ferrocarril cremallera des de Ribes de Freser i Queralbs que en cosa d'una hora accedia al santuari i el feia accessible al gran públic. S'hi va instal·lar un hotel i una estació d'esquí.

El Licor de Núria, que no s'elabora a Núria ni al Ripollès, sinó a Sant Quirze de Besora, a Osona, en una fassina que fa d'altres menes de licors, avui es comercialitza en diverses ampolles, però en els primers anys l'ampolla original evocava la llegenda del santuari de Núria, la qual n'explica els orígens, quan inicialment en una de les coves hi vivia sant Gil, que feia penitència en una cova en la qual tenia una creu. Sant Gil feia en una olla, que es conserva al santuari als peus de la Mare de Déu i que és tinguda com a afavoridora de la fertilitat en les dones, sopes per als pastors. Quan estaven fetes, cridava a menjar-les tocant una campana: campana, olla i creu són els tres símbols de Núria, que l'ampolla original reproduïx sobre una base en forma d'olla, un cos en forma de campana que clou en un

Licor de Núria i Calisay

mànec que li fa de coll. La creu està també en relleu sobre l'ampolla, i explica així la llegenda.

Calisay

Avui l'antiga factoria de la beguda Calisay, a Arenys de Mar, s'ha reconvertit en un centre cultural de titularitat municipal. L'any 1896 la família Mollfulleda va construir aquesta antiga factoria, després d'haver-se fabricat uns quants anys a Blanes. Segurament seríem més exactes dient Malgrat de Mar, però en realitat l'origen del Calisay, que ens sembla tant català, és, segons diuen, nascut en un remot monestir de Bohèmia a partir d'un seguit d'herbes aromàtiques i aiguardent que donen el resultat d'un licor estomacal.

L'etiqueta indica clarament «Le-

gítimo licor desde 1854», però a partir de 1980 la fàbrica va passar a mans d'un grup industrial que llençà el Nou Calisay amb una graduació de 19,5 graus, quan originalment en tenia 33. Malgrat que després en van treure un de 30°, la firma tingué diversos dalts i baixos i va anar a parar finalment a mans de l'empresari vinater Pedro Rovira, que va traslladar la producció a Móra d'Ebre.

Joan Celdran va publicar fa uns anys un llibre acurat en què recollia la història centenària de la beguda, amb profusió de fotografies i abundant documentació d'aquesta beguda que, produïda a Arenys de Mar, s'exportà àmpliament fora de les nostres fronteres i va arribar a aparèixer en anuncis televisius, ja que tenia molta acceptació.

Telescopi SkyMapper, de l'Observatori Siding Spring (Austràlia).

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Un altre forat negre que ha deixat admirats els astrònoms

Era el 10 de juny passat que us parlava d'un forat negre molt distant que va motivar tota una nova teoria sobre la formació d'aquesta mena d'astres. Avui us haig de comunicar que les sorpreses dels astrònoms no s'han acabat. Els científics de la Universitat Nacional Australiana (UNA) acaben de detectar un altre astre d'aquest tipus, amb el telescopi *SkyMapper*, de l'Observatori de Siding Spring. Aquest observatori es troba a uns 480 quilòmetres al nord-oest de Sydney i és propietat d'aquest grup d'astrònoms. Han necessitat, però, per poder fer-ho quadrar tot, de l'ajuda de la sonda GAIA, que ara està en òrbita, com sabeu. La detecció ha estat tot un èxit.

Què té de particular aquesta troballa? Que es tracta del forat negre més gran de tots els que s'han trobat fins ara. Fets els càlculs pertinents, s'ha arribat a la conclusió que té una massa equivalent a uns 20.000 milions de sols i es troba a una distància de 12.600 milions d'anys llum, és a dir, que el veiem tal com era fa 12.600 milions d'anys, que vol dir quan l'univers, que es formà en fa 13.800 milions, només tenia 1.200 milions d'anys. Em direu: i com s'ha pogut veure un forat negre així si el seu nom ja diu que és negre? Si és negre no emet llum! És clar que ell pròpiament no n'emeta, però sí que ho fan els efectes que produeix. Ara com ara té al seu voltant molta pols còsmica i també altres astres,

i amb la seva enorme gravetat fa que s'hi precipitin al damunt amb una gran emissió d'energia. I això és el que ens arriba a nosaltres: la radiació d'aquesta energia. El creixement de massa d'aquest enorme astre és, diuen, d'un 1% cada milió d'anys. Christian Wolf, de l'UNA, ens diu textualment: «Aquest forat negre creix tan ràpid que brilla milers de vegades més que una galàxia sencera a causa dels gasos i objectes estel·lars que devora diàriament, i això fa que produeixi molta fricció i calor.»

Un astre així es pot classificar entre els quàsars, que com sabeu són galàxies en formació, o sigui, consten d'un forat negre que va acumulant al seu voltant matèria i més matèria fins a fer que giravolting al seu entorn una multitud d'astres, i queden finalment tal com també es veu que passa a les galàxies. Totes les galàxies (també la nostra) tenen al seu nucli un forat negre que pot ser enorme. El de la nostra galàxia és d'uns 2,5 milions de sols. Però el de la galàxia d'Andròmeda és de 30 milions de sols i el de l'anomenada M 87 ho és de 3.000 milions. I aquest forat negre, que, segons sembla pel que sabem, acabarà esdevenint nucli galàctic, encara els guanyarà. Millor dit, segurament ja els ha guanyat, perquè el que n'hem vist era de fa 12.600 milions d'anys i ja s'hi deu haver format en tot aquest temps la galàxia corresponent. Oi que ha de ser així? El temps no passa en va...

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat de Filosofia de Catalunya

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Arxiver dels caputxins

La sardina és un peix que viu allunyat de la costa i és molt abundant al Mediterrani, tant, que dona nom a l'illa de Sardenya, que en llatí s'anomena *Sardinia* (sardina!). Fins no gaire hom ha considerat la sardina com un dels aliments més humils i, també, habitualment havia estat molt present en la dieta del litoral mediterrani. Àdhuc existí, durant segles, un ofici anomenat «sardiner» o «arengader», que el reverend Pere Labèrnia el descriví com aquell «qui tracta en sardines o bé s'ocupa de vendre-les»; un ofici ja existent en la tradició romana com *ad sardinam pertinens*, és a dir, un *sardinarum negotiator* amb la funció expressa de comercialitzar la sardina salada o arengades.

Actualment la sardina ha recuperat la seva importància en la gastronomia gràcies a les seves nombroses propietats nutricionals, tot i que en èpoques pretèrites s'havia afirmat, a tall d'avís, que «*todas las sardinas saladas, comiéndolas en el principio de la comida, mueven al vientre y, comiéndolas al fin, causan vómito*» (Jerónimo de la Huer-ta, *Historia natural de los pescados*, 5). La sardina forma part del grup dels peixos blaus i destaca per la seva notable proporció de greix, entre un 10% i 15% del seu pes. Aquest greix diuen els entesos que és insaturat, és a dir, saludable i molt beneficiós per a l'organisme. A més, la sardina està particularment agraciada amb vitamines del grup B, D i A i, sobretot, en minerals com ara el calci, magnesi, iode i fer-

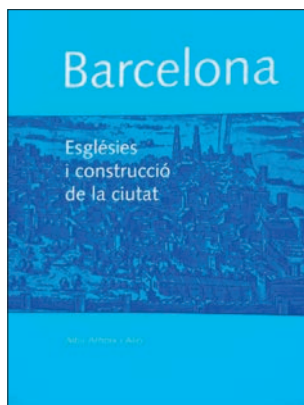
ro. La ingesta de sardina, però, no és recomanable per a les persones propenses a patir atacs de gota, és a dir, amb l'àcid úric elevat.

Hi ha moltes maneres de coure la sardina. La més antiga i tradicional és feta a la brasa (si el caliu és d'alzina o d'olivera en perfuma el gust), i també es poden fer al forn cuites amb oli d'oliva i un polsim d'orenga, sal i pebre i amb rodanxes de llimona, i amb mitja hora ja estan a punt de servir a taula. Per fer-les en escabetx i poder-les guardar un temps, cal escatar bé les sardines i treure'n els budells, enfarrinar-les i fregir-les en oli abundant maldant que no es cremi la farina. Un cop fregides les posem en una escorredora i el mateix oli del freginat el posem en una cassola amb els alls tallats però sense pelar, un parell o tres de fulles de llozer, un manat de timó, un parell de cullerades de pebre vermell i un raig de vinagre. Quan porta al foc un parell de minuts hi posem les sardines, ho deixem un parell de minuts més al foc per tal de reduir una mica el suc i ho deixem macerar un dia, i ja estarà a punt.

Els estaments populars, com a cloenda de les diades de carnes-toltes, realitzaven el Dimecres de Cendra la paròdia de l'enterrament de la sardina, que consistia a sebellir burlescament, entre dos plats de terrissa, una sardina o bé només l'espina d'una arengada; un eufemisme per referir-se a l'espina del porc, que quedava proscribit durant la Quaresma. A l'article vinent (si Déu ho vol), us vull parlar encara sobre les arengades i les anxoves.

TRADICIONS GASTRONÒMIQUES

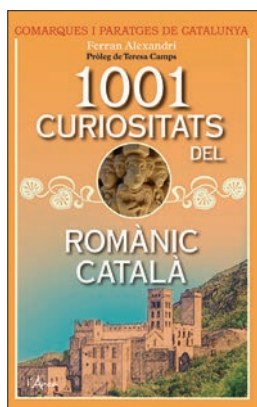
La sardina i les seves propietats

ALBA ARBOIX I ALIÓ

Barcelona Esglésies i construcció de la ciutat. Ajuntament de Barcelona, 2018, 208 pàg.

Aquest llibre, elaborat amb la col·laboració de l'arquebisbat de Barcelona, tracta de les esglésies de Barcelona i del seu paper protagonista en la construcció de la ciutat. Hi descobrireu que el lligam entre els temples i la mateixa ciutat existeix des dels primers nuclis medievals fins als últims barris de polígons creats, passant per les esglésies que han desaparegut o les que han estat reutilitzades per allotjar-hi noves activitats.

FERRAN ALEXANDRI

1001 curiositats del romànic català
L'Arca, 2018, 288 pàg.

Catalunya és una nació plena d'història, escenari de fets importants en el vell continent europeu. Aquest llibre neix amb la voluntat de fer-nos conèixer el país a través de l'art romànic: construccions civils, militars i religioses; les grans portalades, els capitells i els claustrs; les pintures al fresc de l'escola catalana; les millors rutes, etc. Molt adient per a viatgers o excursionistes tafaners.

Llibres més venuts el mes de juliol

+claret

M. VICTÒRIA MOLINS I ALTRES

Projecte Hospital de Campanya
Una proposta cap a les perifèries
Editorial Claret

JOAN VIÑAS SALAS

Com viure amb la malaltia
Des de l'experiència d'un metge malalt cristià
Publicacions de l'Abadia de Montserrat

ANNA FORN, BETA FORN, LAURA TURULL, MARTA TURULL I ORIOL SÀNCHEZ

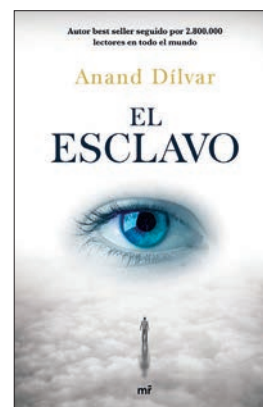
Abans ningú deia t'estimo
Editorial Catedral

J. M. SYNGE

Viatges per Irlanda
Edicions de 1984, 2018, 203 pàg.

John Millington Synge, un dels dramaturgs irlandesos més importants del segle XX, va ser també un dels escriptors de viatges més fascinants de la centúria. Va trobar una manera d'escriure sobre Irlanda profundament intuïtiva, però alhora clarament antiromàntica. La lenta desaparició d'aquell món l'imbuïa de malenconia i, tot i que estimava obertament els indrets isolats i la seva gent, va renunciar a idealitzar-los.

ANAND DÍLVAR

El esclavo
Martínez Roca MR, 2018, 124 pàg.

Atrapat en un cos en estat vegetatiu, després d'un accident terrible, el narrador és incapaç de relacionar-se amb aquells que l'envolten. Incomunicat, comença una conversa interior que el portarà, a través d'una experiència propera a la mort, a un viatge d'autorealització cap a un nou estat de consciència i un nou coneixement del seu jo més profund.

CRÍTICA TELEVISIÓ

PEIO SÁNCHEZ

Director del Departament de Cinema de l'arquebisbat de Barcelona

La Catedral del Mar

El final de la sèrie d'Antena 3 que ha adaptat l'exitós llibre d'Alfonso Falcones ens dona peu, ara que comença l'estiu i que és època d'estrenes fluïxes, a fer algun comentari sobre sèries de televisió.

L'adaptació de novel·les super-vendes acostuma a ser una garantia d'èxit de públic. Amb tot, aquesta sèrie, que va començar amb quatre milions d'espectadors, va anar baixant la xifra fins a la meitat. En aquest cas la davallada no només va ser culpa del mundial.

L'obra de Falcones, dins dels cànons comercials de la novel·la històrica, té valors des del punt de vista social i espiritual. Fa una

descripció de la Barcelona medieval del segle XIV basada en un personatge, l'Arnau, que des de la pobresa severa es converteix en el cònsol del mar de la ciutat. Des del punt de vista interreligiós la trobada del món cristià del protagonista s'uneix amb la persecució dels jueus i la proximitat dels moriscos. Des del punt de vista de la fe s'hi contrasta la creença senzilla de la gent en Maria, mare de desempa-rats, i el poder sense escrúpols de la Inquisició.

L'adaptació es manté fidel al text, però els personatges perden força dramàtica. Les simplificacions del mitjà audiovisual van en contra de

la història. Allò que és previsible no es resol amb la presentació crua de la violència. Els símbols són més efectistes que enunciadors i l'ambientació en les distàncies curtes d'exterior resulta adient, però en els grans espais resulta pobra i sense encís. Com a *divertimento* no arriba, com s'esperava, a l'altura de les grans produccions, però argumentativa-ment tampoc no convenç. Aquesta vegada els espectadors l'han encertada.

AMB BON HUMOR

LA CATEDRAL DEL MAR

DIRECCIÓ: Jordi Frades

INTÈRPRETS: Aitor Luna, Michelle Jener, Silvia Abascal, i Pablo Derqui, entre altres

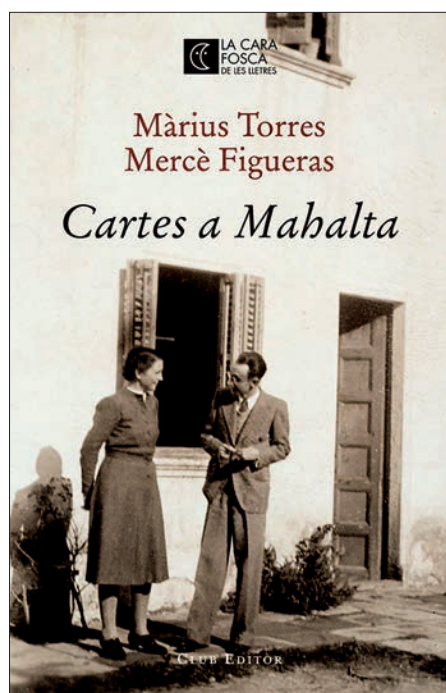
MÚSICA: Federico Jusid
Espanya

CRÍTICA LITERÀRIA

DAVID CLARET I PUYAL
Arquitecte i geògraf

La «vall» de Màrius Torres i Mahalta

**MÀRIUS TORRES –
MERCÈ FIGUERAS**
Cartes a Mahalta

Club Editor, 2017, 320 pàg.

N'hi ha que hem conegut el metge i poeta lleidatà Màrius Torres per la *Cançó a Mahalta* que va musicar Lluís Llach: «Corren les nostres aigües / com dos rius paral·lels. / Fem el mateix camí / sota els mateixos cels.» Mahalta era Mercè Figueras, una gironina que Torres va conèixer en plena guerra civil espanyola al sanatori de Puig d'Olena, al Moianès, on tots dos, malalts de tuberculosi, estaven internats. Enmig de la incertesa d'aquells anys comencen a enviar-se, d'una habitació a l'altra, cartes que giren al voltant de l'amor i l'amistat. Ara bona part de les cinc-centes que es van enviar les trobem recollides a *Cartes a Mahalta*.

En l'ambient reclòs del sanatori, cansat d'inactivitat mentre el seu germà lluitava al front republicà, Torres explica a la seva Mahalta que s'imagina en una «verda vall entre muntanyes inaccessibles que ens isolen». Com que «no podem aspirar al món», doncs, li proposa: «Fem-la ben bonica, la nostra vall. Plantem-hi flors, arbres (...). Així oblidarem les muntanyes que ens limiten (...). El Paradís era també una petita vall!» *Cartes a Mahalta* ens permet conèixer aquesta vall que es construeixen dins dels límits estrictes del sanatori, basada en el fet que «si puc escriure't quan em passa pel cap, no em sento sol».

Torres opina que «Déu és molt més un sentiment que una idea», i afegeix que «la teologia em sembla un absurd perquè Déu no es pot explicar, com no es pot explicar l'amor o l'avarícia». La seva religiositat, «filla molt més del raonament que de la fe, és incapaç de limitar-se en cap religió determinada», i és per això que sent «una infinita reserva envers tota mena d'*ecclesia*». És des d'aquesta mena de religiositat que cal entendre la invocació que fa el dia del seu aniversari de l'any 1942, tres mesos abans de morir, malalt i amb la família a l'exili: «Que en els meus anys la joia recomenci / sense esborrar cap cicatriu de l'esperit. / Oh, pare de la nit, del mar i del silenci / jo vull la pau –però no vull l'oblit.»

RAUXA

És la mort

En la nostra societat occidental sovint diem que el que ens fa por de debò no és tant la mort en ella mateixa sinó el dolor que la pot precedir. Certament, tothom qui gaudeix d'un psiquisme mínimament equilibrat desitja una mort dolça, plàcida, sense dolor. Voler el contrari seria un senyal manifest d'anormalitat.

Juntament amb aquest desig habitualment també expressem l'esperança d'arribar a la mort sense adonar-nos-en, sense ser conscients que estem a punt de morir. Però quan es desitja una fi com més sobtada millor per tal de no tenir consciència que la mort és imminent, el que volem defugir ja no és el dolor, sinó la mort mateixa. Diguem el que diguem, és la perspectiva de la mort, i no pas del dolor, el que se'ns fa insuportable. És per aquesta raó que ens costa tant parlar de la mort i ens sentim tan estranys i incòmodes en els funerals. És també per aquesta raó que ens estimem més incinerar-nos, perquè tot sigui net i ràpid i no hi hagi temps per a la lenta i desagradable descomposició. És per aquesta raó que no ens podem estar ni un instant en silenci, perquè no ens assaltin els pensaments sobre la nostra pròpia mort. Una sola cosa és segura i sabuda per tothom: amb dolor o sense, morirem. Aquesta veritat ens horroritza i aclapara tant que, en lloc d'assumir que ens fa por, preferim autoenganyar-nos i assenyalar el dolor.

EDUARD BRUFAU

Agenda

RECURSOS A LA XARXA

Per Juanjo Fernández

PARAULA DE DÉU... QUE ES VEU!

www.instagram.com/parauladedeu

Instagram és la xarxa de les imatges, i en aquest compte, @parauladedeu, trobareu una imatge per a la Paraula de Déu de cada dia. Està vinculat al blog evangelidesdelcor.cat, amb comentaris de l'evangeli dels diumenges i festius, a càrrec de Mn. Agustí Roig. Mireu, llegiu... pregueu!

Barcelona

FESTA DE L'ASSUMPTA

El **dimarts 14 d'agost** es col·loca al temple la imatge de la talla de la Mare de Déu adormida en un artístic llit; a les 17.30, celebració comunitària de la Penitència; a les 19.00, primeres vespres solemnes: el **dimecres 15**, a les 11.30, eucaristia concelebrada predicada pel Dr. Joan Carles Montserrat. Missa de Lourdes de Jean-Paul Lécot (cor de música sacra de la Concepció amb Llorén Santana a l'orgue); a les 19.00, processó pel claustre portant la imatge de la Mare de Déu adormida amb la participació de les religioses assistents a l'acte i segones vespres solemnes. Basílica de la Puríssima Concepció, c/ Aragó, 299 – Barcelona.

MONESTIR DE PEDRALBES

El **dijous 16 d'agost**, a les 19.00, visita a *El monestir reservat. Espais íntims* (tel. 932 563 427).

XXVI PREMI JOAN MARAGALL

Fins al **dijous 6 de setembre** es poden presentar les obres d'assaig o recerca sobre cristianisme i cultura (tel. 934 880 888).

CROADES DE L'ESGLÉSIA

Del **dissabte 13 d'octubre al dilluns 15**, peregrinació a Roma per la canonització de la mare Nazària Ignàsia (tel. 617 867 382).

Girona

MISSA INTERNACIONAL

El **diumenge 12 d'agost**, a les 19.30,

missa internacional de Roses presidida pel bisbe Francesc Pardo a l'església parroquial.

ASSUMPCIÓ

El **dimecres 15 d'agost**, a les 11.00, missa solemne de l'Assumpció, patrona de la catedral de Girona. Processó fins a la capella de l'Esperança i cant de la *Salve* davant el llit de la Mare de Déu.

Sant Feliu de Llobregat

JOVES

Del **divendres 17 d'agost al dimecres 22**, a Gisclareny, convivències-exercicis espirituals per a joves amb Mn. Abel Trulls, Mn. Josep M. Turull i Mercè Lajara. Més informació: joventut@bisbatsantfeliu.cat.

Tarragona

BISBE BORRÀS

El **diumenge 12 d'agost**, a les 19.00, pregària al coll de Lilla en memòria del beat bisbe Borràs.

SANT MAGÍ

El **diumenge 19 d'agost**, a l'església de Sant Magí (Portal del Carro), a les 5.00, missa primera; les altres seran a cada hora fins a les 10.00; a les 11.00, missa cantada presidida per Mn. Víctor Mosquera.

Tortosa

CÀRITAS

El **dimecres 15 d'agost**, a les 22.00, cinema social amb la pel·lícula *Refugiados o el desengaño de Europa* als locals de Càritas Diocesana de Tortosa (c/ Croera, 7).

Urgell

AMICS DE NÚRIA

Fins al **13 de maig del 2019** es poden presentar els treballs al Concurs de Fotografia amb Text per a nens de 12 a 16 anys *La Vall i el santuari de Núria*. Més informació: info@amicsdenuria.cat.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè les grans opcions econòmiques i polítiques protegeixin la família

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC

Associació de Publicacions

Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

[f](https://www.facebook.com/catalunyacristiana) /catalunyacristiana

[t](https://twitter.com/catcris) @catcris

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Agustí Codinach, Pere Fàbregues, Dani Font, Antonio Gil, Xavier Graset, Joan Guerrero, Joan Guiteras, Jordi Maragall, Joan A. Mateo, Valentí Miserachs, Victòria Molins, Glòria Monés, Consol Muñoz, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Mercè Raga, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Lluís Serra, Valentí Serra, Leticiaq Soberón, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Joan Viñas, Bàrbara Virgil, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014

BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat

(Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat

(Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat

(Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA

Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272

SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ

Al carrer Benedetti de Barcelona, a tocar de la Ronda de Dalt, visitem la seu social i una de les residències de la Fundació Llars de l'Amistat Cheshire. Ens hi acompanya el seu director general, Josep M. Colón. Ens explica que l'entitat ha celebrat el cinquantè aniversari fidel a l'origen amb què fou fundada: oferir una autèntica llar a persones amb gran discapacitat física. Més informació: www.llarsamistat.org

Cinquanta anys d'història. Com neix aquest projecte?

El projecte Llars de l'Amistat Cheshire va néixer el 2 de novembre del 1968, quan es va constituir a Barcelona l'Associació Llars de l'Amistat de la mà de Mercè Escrigas i Margarita Valls. Elles van conèixer el capità Leonard Cheshire de la Royal Air Force, que portava a terme a Anglaterra un projecte d'ajuda a persones amb discapacitat. Després d'aquest primer contacte es van adreçar al Dr. Mariano Supervía, metge de l'Institut Guttmann i primer president de l'entitat, i a dues infermeres que també hi col·laboraven, Carme Gil de Biedma i Montserrat Marsans.

Per què Llars de l'Amistat?

Perquè volem atendre les persones amb discapacitat com si fossin a casa seva: creant centres residencials petits per fomentar l'ambient de convivència d'una llar i d'una família. Cal tenir en compte que la mitjana d'edat de les persones que acollim en algun centre és de 45-50 anys i que, per tant, tenen molta vida per endavant. Estem molt a prop de les persones i les ajudem en el seu projecte de vida.

Quina és la realitat avui dia de la Fundació?

Atenem unes 228 persones en règim residencial i 50 en centres d'atenció diürna. Són persones afectades per una gran discapacitat física, a la qual en ocasions se suma una manca de recursos econòmics i dificultats en l'entorn familiar. El 40% de les persones ateses tenen paràlisi cerebral, el 40% pateixen una malaltia neurodegenerativa i

Josep M. Colón, director general de Llars de l'Amistat Cheshire

«Atenem les persones amb discapacitat com si fossin a casa seva»

el 20% han sofert un traumatisme. Disposem de set centres residencials (cinc a la província de Barcelona, un a Girona i un a Mollerussa), de caràcter públic concertats amb el Departament d'Afers Socials de la Generalitat de Catalunya.

Així mateix, teniu una altra tipologia de centre: els Mòduls Independents de Convivència Sant Jordi.

Els Mòduls Independents de Convivència (MIC) estan pensats per a la persona amb dependència física que, sola o en família, aspira a un alt grau d'independència i d'integració social i laboral. Els MIC donen suport a aquest projecte de vida perquè són habitatges individualitzats autònoms on a la vegada es disposa de l'atenció integral i ininterrompuda pròpia d'un centre residencial. Ara mateix és un recurs només privat, però estem en converses amb el Departament d'Afers Socials de la Generalitat per si també pot ser concertat.

Teniu uns 275 treballadors i un centenar de voluntaris. Quina és la tasca del voluntariat?

Tenim molts bons professionals que fan la seva feina a l'interior de la residència, però la persona acollida també necessita fer activitats i sortir fora. Aquestes activitats com sortir a passejar o prendre alguna cosa són a càrrec dels voluntaris.

Són persones afectades per una gran discapacitat física, a la qual en ocasions se suma una manca de recursos econòmics i dificultats en l'entorn familiar

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 20 AL 29 D'AGOST
DEL 28 D'AGOST AL 6 DE SETEMBRE
Jordània
DEL 3 AL 13 DE DESEMBRE

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

DEL 10 AL 14 DE SETEMBRE

PELEGRINATGE A ASTÚRIES

Any Jubilar Marià al Santuari de Covadonga,
Jubileu a Santo Toribio de Liébana

DEL 24 DE SETEMBRE a l'1 D'OCTUBRE

PELEGRINATGE a la PULLA

El sud d'Itàlia més autèntic i santuari Pare Pius

DEL 8 AL 19 D'OCTUBRE

SUD-ÀFRICA

El gresol multiracial més austral

DEL 13 AL 22 D'OCTUBRE

REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN

DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

PALAUS MINOICS I MONESTIRS DE CRETA

NOVEMBRE

NOVA YORK Llums de Nadal

DESEMBRE

ALPS ITALIANS Pessebres dels Alps

Club⁺amics

Organització tècnica

Ruth Travel GC 1478